

- Przed nami wybory nowych członków rady nadzorczej SM „Kisielin”. Walne zgromadzenie podzielono na 25 części. Pierwsze głosowanie odbędzie się w piątek, 10 listopada, o 16.30 w klubie Grymas - mówi Magdalena Bobek, prawniczka wspierająca mieszkańców. - Muszą państwo przyjść i głosować! **Ważne informacje >> 3**

BUDŻET OBYWATELSKI

W PULI JEST 7,5 MLN ZŁ

Już w styczniu 2024 r. zielonogórzanie będą wybierali kolejne inwestycje w ramach budżetu obywatelskiego. - To dobra inicjatywa dająca mieszkańcom realny wpływ na rozwój miasta. Dlatego bardzo się cieszę, że po przerwie możemy do niej wrócić - mówi prezydent Janusz Kubicki.

Domki dla jerzyków, tablica wskazująca stan zanieczyszczenia powietrza, wielki napis na Winnym Wzgórzu, pumtrack w Przylepie, zmodernizowany Kaczy Dół, defibrylatory AED w sołectwach, pomnik Winiarki Emmy, murale na silosach przy ul. Chmielnej... - to tylko kilka z dziesiątków projektów, które w ostatnich latach miasto zrealizowało w ramach kolejnych edycji budżetu obywatelskiego.

Inicjatywa była powszechnie lubiana i akceptowana przez zielonogórzan. Ale pod koniec 2022 r., z powodu rosnących kosztów wywołanych m.in. pandemią, wojną na Ukrainie i wysoką inflacją, budżet obywatelski został zawieszony w ramach szukania oszczędności przez miasto. Teraz powraca.

- Przygotowaliśmy dla mieszkańców pulę 7,5 mln zł, która zostanie przeznaczona na realizację nowych projektów - informuje prezydent Janusz Kubicki. - Osobiście bardzo się cieszę, że mogliśmy wrócić do tej idei. Budżet obywatelski, jak nazwa wskazuje, jest ważnym elementem budowania prawdziwego społeczeństwa obywatelskiego. To również okazja, by zielonogórzanie sami wskazali, czego najbardziej brakuje w ich otoczeniu.

Zasady budżetu

Projekty do nowej edycji BO można zgłaszać od 13 do 26 listopada. Został zachowany dotychczasowy podział: inwestycje w „starej” Zielonej Górze muszą zawierać się w kwocie od 100 tys. zł do 1 mln zł, a te w dzielnicy Nowe Miasto od 100 tys. zł do 500 tys. zł.

Obowiązują również pewne ograniczenia.

Boisko dla rolkarzy i wrotkarzy w Przylepie

Zrekonstruowany pomnik Winiarki Emmy

- Propozycje nie mogą dotyczyć jednostek oświatowych. Muszą to być konkretne zadania inwestycyjne, nie zaś pojedyncze akcje lub wydarzenia. Należy pamiętać, że projekty muszą dotyczyć nieruchomości, którymi dysponuje miasto - wylicza Piotr Dubicki, pełnomocnik prezydenta ds. konsultacji społecznych.

Zgłoszenia mogą składać mieszkańcy Zielonej Gó-

ry - ważne, aby pod każdym z nich znalazła się lista 15 mieszkańców popierających przedsięwzięcie.

- Wszystkie wymogi formalne znajdują się na stronie www.zielonagora.konsultacjejst.pl od 1 do 14 stycznia 2024 r. - Każdy mieszkaniec będzie mógł zgłaszać na maksymalnie cztery wybrane przez siebie inwestycje. Głos będzie można oddać tylko raz! Wyniki poznamy do 21 stycznia - mówi P. Dubicki.

Janusz Kubicki
prezydent Zielonej Góry:

- Cieszę się, że mogliśmy wrócić do idei budżetu obywatelskiego. Przygotowaliśmy dla mieszkańców pulę 7,5 mln zł, która będzie przeznaczona na realizację nowych projektów.

Napis na Winnym Wzgórzu

Defibrylatory AED w każdym sołectwie

FOT. BARTOSZ MIROŚLAWSKI

Projekty bliskie ludziom

Z powrotu budżetu obywatelskiego cieszy się Zbigniew Binek, radny Zielona Razem. - To inicjatywa pozytywnie wpływająca na rozwój lokalnych społeczności. Zgłaszając projekt, mieszkańcy muszą ze sobą rozmawiać, konsultować się, zachęcać innych, a później współpracować z miastem przy realizacji. Ma to duży wymiar edukacyjny, a wciąż można spotkać osoby, które nie wiedzą,

czym jest taki budżet - zauważa Z. Binek, który ma już doświadczenie z obywatelską inicjatywą jako mieszkaniec Chynowa. - Zachęcam wszystkich do udziału, to przynosi realne efekty. BO służy do realizacji projektów bliskich ludziom. Na Chynowie udało się nam m.in. postawić nowe oświetlenie LED, zrewitalizować ul. Truskawkową, zbudować ścieżki rowerowe i trybunę na boisku przy ul. Krępowskiej - wylicza. (md)

Z ŻYCIA MIASTA >>>

FOT. PIOTR JEZDURA

Prezydent Janusz Kubicki regularnie spotyka się z najmłodszymi mieszkańcami w ratuszu. Ostatnio o mieście opowiadał przedszkolakom z „Dalej Razem”. Dzieci malowały winogronka, a prezydent przybijał z nimi „piątki”.

FOT. BARTOSZ MIROSLAWSKI

W ratuszu nagrodzono honorowych dawców krwi. - Z jednej donacji można uratować trzy-cztery ludzkie istnienia - przekazuje Jan Kowalczyk, przewodniczący Lubuskiej Okręgowej Rady Honorowego Krwiodawstwa PCK w Zielonej Górze.

FOT. BARTOSZ MIROSLAWSKI

Już od 10 lat mieszkańcy mogą podziwiać na scenie grupę śpiewającą Nasza Łęzyca. W środę, 8 listopada, zespół świętował jubileusz w Palmiarni. Nie zabrakło toastów, uśmiechów, pieśni i złotego medalu od prezydenta. (rk, md)

UROCZYSTOŚCI

105 lat niepodległości

11 listopada uczymy Narodowe Święto Niepodległości. W programie miejskich uroczystości: 11.30 - złożenie kwiatów przed tablicą pamięci Pro memoria więźniom politycznym i ofiarom represji komunistycznych przy areszcie śledczym; 12.00 - msza w konkatedrze pw. św. Jadwigi Śląskiej; 13.00 - przemarsz z kościoła kompanii honorowej, pocztów sztandarowych oraz pozostałych uczestników na pl. Matejki, gdzie o 13.15 rozpocznie się zgromadzenie mieszkańców, zaplanowano uroczyste podniesienie flagi i odegranie hymnu, występ uczniów III LO, apel pamięci, złożenie kwiatów. (ah)

RAJD

Rowerowa Niepodległa

W sobotę, 11 listopada, o symbolicznej godzinie 11.11 z placu Bohaterów wystartuje X Rajd Rowerowa Niepodległa - z Zielonej Góry do muzeum w Drzonowie. Uczestnicy otrzymają gadżety m.in. koszulki, odbłaski, flagi i szprychówki. Tradycyjnie sygnał do startu da marszałek Józef Piłsudski. Rowerzyści pojadą przez Wilkanowo, Słone i Buchałów (15 km). Na mecie odśpiewanie hymnu państwowego i pokazy rekonstruktorów. Na uczestników czeka gorący posiłek. Będzie można zobaczyć wystawę „Dziesiąta edycja Rowerowej Niepodległej” i „Drogi do niepodległości”. Wstęp bezpłatny. (rk)

PIÓRKIEM CEPRA >>>

PLANETARIUM

Z Keplerem dojrzysz ciemną stronę

„Ciemna strona światła” - tytuł premierowego pokazu w Planetarium Wenus brzmi przewrotnie. - Film opowiada o problemie, którym jest zanieczyszczenie światłem - objaśnia Dariusz Madej, kierownik zielonogórskiego obiektu. I to nadal intryguje...

Po „Voyager”, „Aurora”, „Poza Słońcem”, „Polaris” i innych to - nie licząc filmów edukacyjnych dla szkół - już 28. obraz, który jeszcze w listopadzie wejdzie do repertuaru zielonogórskiego planetarium. Premiera „Ciemnej strony światła” odbyła się dopiero co, w ostatnią niedzielę października.

- Film powstał w kooperacji z kolegami z Niemiec, Czech, Słowacji, Węgier, Rumunii i Austrii. Zrealizowaliśmy go w ramach międzynarodowego projektu Erasmus+. To już druga produkcja, która powstała w ramach naszej współpracy - opowiada Dariusz Madej.

Dodajmy, że w produkcji brały udział same planetaria i centra astronomii. I choć pokaz trwa tylko 25 minut, pracowały nad nim ponad rok.

Film warto zobaczyć

Opowiada o problemie, z którym stykamy się codziennie, ale zauważamy nader rzadko - od czasów Edisonsa, gdy świat rozbił się na sztuczne światło, bardzo szybko stało się ono dla nas czymś naturalnym. Odpowiada też na dwa podstawowe pytania, czy sztuczne światło szkodzi i co to jest zanieczyszczenie światłem.

FOT. BARTOSZ MIROSLAWSKI

- Film dotyka m.in. wpływu sztucznego światła na organizmy żywe. Negatywnie działa ono na zwierzęta, my również gorzej funkcjonujemy - mówi Dariusz Madej, kierownik Planetarium Wenus.

- Patrząc nocą w niebo, nie widzimy mrowia gwiazd, jedynie te najsilniejsze. To z powodu ulicznego oświetlenia, które marnuje energię, emitując światło w górę. Z odległości kilkunastu kilometrów od miasta widać nad nim łunę, która na miejscu uniemożliwia obserwację nocnego nieba - wyjaśnia gospodarz zielonogórskiego planetarium. - Film dotyka też wpływu sztucznego światła na organizmy żywe. Negatywnie działa

ono na zwierzęta, które tracąc poczucie dobowego rytmu, są zdezorientowane i nie wiedzą, kiedy jest noc, a kiedy dzień. My również gorzej funkcjonujemy w sztucznym świetle. Na przykład negatywnie działa na nasz wzrok, gdy skierowane w złą stronę, świeci nam w oczy zamiast na rzecz, którą chcemy widzieć. Ale pokaz przede wszystkim uświadamia, że ten negatywny wpływ sztucznego oświetlenia można ograniczyć. Lampkę na

biurku skierować prawidłowo, a w miastach zamontować inteligentne oświetlenie, z oprawami skierowanymi w dół, na drogę i zapalające się dopiero wtedy, gdy w pobliżu pojawia się pieszy albo pojazd.

Można to zmienić

To główny powód powstania filmu - uświadomienie widzom, że coś z tą „ciemną stroną światła” można zrobić.

- Jest też pytanie, czy coś z tą wiedzą zechcemy zrobić. Oczywiście trudno wymienić naraz kilkanaście tysięcy albo i więcej opraw oświetleniowych, ale stopniowo...? - mówi D. Madej. I podaje przykłady: - W Polsce istnieją już dwa parki ciemnego nieba, w Górach Izerskich i w Bieszczadach, to miejsca wyznaczone do ochrony przed zanieczyszczeniem światłem. Są też ostoje ciemnego nieba, najbliższa znajduje się w sołectwie Izdebnu w gminie Sieraków w powiecie międzychodzkiem. Zamontowano tu oprawy minimalizujące lunę sztucznego światła.

Film, z uwagi na trudniejszą tematykę, nie jest adresowany do dzieci. Ale już do młodzieży jak najbardziej. Ona będzie zmieniać świat. (el)

WOŁONTARIAT

Zostań Doktorem Clownem

Fundacja Doktor Clown poszukuje wolontariuszy w Zielonej Górze do pracy na szpitalnych oddziałach dziecięcych. Ich zadaniem jest poprawić samopoczucie pacjentów i wywołać śmiech tam, gdzie do śmiechu czasem brakuje powodów. Doktorem Clownem może zostać pełnoletnia

osoba, trzeba mieć badania sanitarne-epidemiologiczne i zaświadczenie od lekarza o braku przeciwwskazań do bycia wolontariuszem. Ważna jest też dyspozycyjność. Wolontariusze przejdą szkolenie, na oddziały wyruszą w duetach. Zgłoszenia do 13 listopada przez stronę <https://forms.gle/5Y9VPq5PGUkuipRW9>. Szczegóły na stronie www.fundacja-drclown.pl (dsp)

FOT. FUNDACJA DR CLOWN

ZDROWIE

Możesz się zaszczepić

Szczepienia przeciwko COVID-19 są wykonywane szczepionką zaktualizowaną dla wybranych podwariantów omikron przez doktora Roberta Górskiego w Punkcie Szczepień Powszechnych przy ul. Bohaterów Westerplatte 23. Najbliższy termin: piątek, 17 listopada, w godz. 14.00-15.00. (dsp)

SZKOŁY

Pantofelek
nie taki straszny

**Któż z nas nie zmagał się z budo-
wą pantofelka? Już wkrótce nad
zagadnieniem pochylił się uczenio-
wie piątych klas „Ekologa”. Czy
będą mieli łatwiej? Niekoniecz-
nie. Czy ciekawiej? Z pewnością!**

Wszystko za sprawą ekoprac-
ownicy, która powstała w Eko-
logicznej Szkole Podstawo-
wej nr 22. Jest wyposażona w
mikroskopy, plansze edu-
kacyjne, tablicę interaktyw-
ną. Wokół zieleni ścian i sto-

łów oraz fototapety z leśnym
motywem. - Jest bardzo ład-
nie. Tutaj wszystko łatwiej
wchodzi do głowy - mówią
zgodnie Kinga, Hania, Uli-
ana i Veronika z 5a, które brały
udział w lekcji pokazowej in-
augurującej działalność prac-
ownicy.

- Życzę wam, żebyście
przychodzili tu z prawdzi-
wą przyjemnością - zwróci-
ł się do uczniów Dariusz
Lesicki, zastępca prezyden-
ta miasta. - Rzecz w tym, by
biologię poznawać nie tylko
w teorii, ale przyglądać się
przyrodzie.

To właśnie magistrat zgło-
sił „Ekologa” do ogólnopol-

skiego programu „Ekopra-
cownia - zielone serce szko-
ły”. Realizacja projektu koszt-
owała 70 tys. zł. 50 tys. dał
Wojewódzki Fundusz Ochro-
ny Środowiska i Gospodarki
Wodnej, reszta pochodzi
z budżetu szkoły. - Dzięki te-
mu wsparciu uczniowie zyska-
li przyjazne miejsce do
nauki i rozwijania zaintere-
sowań z przedmiotów przy-
rodniczych - kwituje Mariusz
Herbut, prezes WFOŚiGW. -
Z ekopracowni będą korzystał
uczniowie klas 4-6 podczas
lekcji biologii czy geografii
- precyzuje Mariusz Szpako-
wicz, dyrektor Zespołu Szkół
Ekologicznych. (ah)

W lekcji pokazowej wzięli udział uczniowie klasy 5a

FOT. BARTOSZ MIROŚLAWSKI

OS. POMORSKIE • OS. ŚLĄSKIE

Właśnie rusza kluczowe głosowanie

Obrazowo można powiedzieć tak: na os. Pomorskim i Śląskim wrze jak w garnku, aż pokrywka podskakuje. Mieszkańcy mają dość władz SM „Kisielin”. A teraz w podzielonym głosowaniu od 10 listopada do 14 grudnia będą wybierać nową radę nadzorczą, która z kolei wybierze prezesa spółdzielni.

Tego jeszcze Zielona Góra nie
widziała. Spółdzielcy są zde-
terminowani - chcą zmian.
Zmian w funkcjonowaniu
spółdzielni i zmian personal-
nych. W czerwcu nie udzieli-
li absolutorium zarządowi
(głosowanie trwało kilkana-
ście godzin). Teraz chcą wy-
mienić władze spółdzielni.
W ostatni poniedziałek na
spotkanie w tej sprawie przy-
szło kilkaset osób, szczególnie
wypełniając stołówkę w osie-
dłowej podstawówce.

- Prezes Jerzy Biczysk został
odwołany 31 października.
Przed nami wybory nowych
członków rady nadzorczej. Wal-
ne zgromadzenie podzielono na
25 części. Pierwsze głosowanie
odbędzie się w piątek, 10 listo-
pada, o godz. 16.30 w klubie
Grymas - mówiła Magdalena
Bobek, prawniczka wspierają-
ca mieszkańców. - Muszą pań-
stwo przyjść i głosować!

Jak wygląda głosowanie?
Zostało podzielono na 25 czę-
ści. Od 10 listopada, codzien-

nie (oprócz sobót i niedziel),
spotykać się będą spółdziel-
cy z kolejnych grup, które
pokrywają się z budynkami
mieszkalnymi. Zawsze w klu-
bie Grymas, os. Pomorskie 8a,
zawsze o 16.30. Najważniej-
szy temat: wybór rady nad-
zorczej. Jako pierwsi głoso-
wać będą mieszkańcy blo-
ku nr 27 z os. Pomorskiego.

Grupa Wspólna Zmiana

- W tej chwili zgłosiło
się 33 kandydatów, w tym
10 osób z dotychczasowej ra-
dy nadzorczej. Wystawiliśmy
11 przedstawicieli - poinformo-
wała Irena Erber, jedna z lide-
rek Wspólnej Zmiany. - Karty
do głosowania jeszcze nie są
wydrukowane. Zgodnie z re-
gulaminem nazwiska kandy-
datów powinny być wpisane
według kolejności zgłoszeń.

To bardzo ważne! Rada
nadzorcza liczy 11 człon-
ków. I tyle osób spółdzielcy
powinni zaznaczyć na kar-
cie do głosowania! Jeżeli za-

WAŻNE INFORMACJE

- W głosowaniu na radę nadzorczą
możesz wskazać nie więcej niż 11
osób.
- Głos oddajesz stawiając X przy
nazwisku.
- Możesz głosować tylko w wyzna-
czonym dla twojego budynku dniu,
w innym terminie to nie będzie
możliwe.
- Zebranie rozpoczyna się o 16.30 -
bądź punktualnie!
- Sprawdź w spółdzielni, kto z two-
jego gospodarstwa domowego
może brać udział w głosowaniu.
- Jeśli nie możesz być na głoso-
waniu, przygotuj pełnomocnictwo dla
osoby, która cię zastąpi.

znaczą więcej, głos będzie
nieważny. Dlatego Wspólna
Zmiana wystawiła 11 kandy-
datów, wszystkich prezentu-
jąc na specjalnej ulotce kol-
portowanej podczas ponie-
działkowego spotkania.

Są to: **Irena Erber, Ewa Fi-
linowicz, Tycjan Fokszan, Ja-
kub Galiński, Roman Grem-
blewski, Jolanta Hanzler-
-Ośko, Jerzy Hernik, Dariusz
Jabłoński, Bożena Jokś, Iwo-
na Kuczyńska oraz Dariusz
Prchała.**

Władze spółdzielni nie do-
puściły do startu w wyborach
dwójki kandydatów: Ireny Er-
ber i Dariusza Prchały. - Celo-
wo utrudniają nam działanie.
Odwołaliśmy się od tej decy-
zji - mówi pan Dariusz. Sta-
nowisko mieszkańców poparł
Związek Rewizyjny Spółdziel-
ni Mieszkaniowych w Zielonej
Górze. Opierając się na orzec-
nictwie Sądu Najwyższego,
związek wskazał, że nie było
podstaw do takiej decyzji i za-
lecił jej zrewidowanie. Dlate-
go jest szansa, że wyklucze-
ni znajdą się jednak na liście.

Kluczowe głosowanie

Wszyscy kandydaci zapre-
zentowali się na poniedział-
kowym zebraniu. - Jestem

księgową. Znam się na tym.
Chcę się zająć finansami spół-
dzielni - deklarowała Iwona
Kuczyńska.

- Ja jestem budowlanicem,
skupię się na remontach - do-
dał Jerzy Hernik.

- Zbudujemy dobrą stronę
internetową, żeby wszystko
było jawne - deklarował Ja-
kub Galiński.

Inni kandydaci mówili
o funduszu remontowym,
termomodernizacji, zagospo-
darowaniu terenów zielonych
i obiecywali, że nikt nie bę-
dzie już rozbiierał chodników.

- Osiągnęliście sukces - mó-
wił do zebranych Filip Gryko,
radny Zielona Razem, który
od początku wspiera spół-
dzielców. - Pamiętajcie, że je-
żeli źle wybieriecie radę nad-
zorczą, ona może ponownie
wybrać na prezesa Jerzego Bi-
czyka i cała wasza praca pójdzie
na marne! Dlatego musie-
cie przekonać sąsiadów, by
poszli głosować i wybrali was-
zych przedstawicieli! (tc, md)

HARMONOGRAM
CZĘŚCI WALNEGO
ZGROMADZENIA

**Klub „Grymas”, os. Pomorskie
8a, godz. 16.30**

- os. Pomorskie 27 - 10 listopada
- os. Pomorskie 26 - 13 listopada
- os. Pomorskie 25 - 14 listopada
- os. Pomorskie 23 - 15 listopada
- os. Pomorskie 22 - 16 listopada
- os. Pomorskie 21 - 17 listopada
- os. Pomorskie 20 - 20 listopada
- os. Pomorskie 17 - 21 listopada
- os. Pomorskie 16 - 22 listopada
- os. Pomorskie 15 - 23 listopada
- os. Pomorskie 14 - 24 listopada
- os. Pomorskie 11 - 27 listopada
- os. Pomorskie 10 - 28 listopada
- os. Pomorskie 7 - 29 listopada
- os. Pomorskie 6 - 30 listopada
- os. Pomorskie 4 - 1 grudnia
- os. Pomorskie 3 - 4 grudnia
- os. Pomorskie 1 - 5 grudnia
- os. Śląskie 1 - 6 grudnia
- os. Śląskie 2 - 7 grudnia
- os. Śląskie 4 - 8 grudnia
- os. Śląskie 5 - 11 grudnia
- os. Śląskie 6 - 12 grudnia
- os. Śląskie 7 ABCDEFG - 13 grudnia
- członkowie spółdzielni ze wspól-
noty os. Pomorskie 2, 12 oraz os.
Śląskiego 8, 9, 11 - 14 grudnia

WOŚP

Orkiestra stroi
instrumenty

**- Sztab zarejestrowany! Jak zawsze
gramy do końca świata i jeden
dzień dłużej - mówi Filip Gryko, szef
zielonogórskiego sztabu Wielkiej
Orkiestry Świątecznej Pomocy.**

32. Finał WOŚP odbędzie się
w niedzielę, 28 stycznia 2024 r.
Orkiestra będzie zbierać pie-
niądze na zakup sprzętu do
diagnozowania, monitorowa-
nia i rehabilitacji chorób płuc
pacjentów na oddziałach pul-
monologicznych. Temat finału
to „Płuca po pandemii. Gramy

Zielonogórski sztab zaprasza do współpracy mieszkańców, kluby sportowe, firmy i instytucje

FOT. MATERIAŁY WOŚP ZIELONA GÓRA

dla dzieci i dorosłych”. - Reje-
stracja wolontariuszy odbędzie
się online i ruszy w połowie li-
stopada. My zadamy o wolon-
tariuszy, koncerty, atrakcje i li-
cytacje. Finał będzie epicki -
zapowiada Filip Gryko.

- Fantastycznie, że po raz
kolejny radny Gryko z ekipą
zarejestrowali sztab. Urząd
miasta jak zwykle zagra z or-
kiestrą Jurka Owsiaka - mó-
wi prezydent Janusz Kubicki.

Kto chce przekazać cieka-
we i oryginalne fanty na li-
cytacje, może się zgłosić na
portiernię urzędu miasta przy
ul. Podgórznej 22 w godzinach
pracy urzędu - dodaje Igor
Skrzyczewski, rzecznik szta-
bu. (is)

cytat
tygodnia

- Mam zmianę warty w Janach. Dziękuję za
dotychczasową pracę sołtysowi Dominikowi
Delikatowi i gratuluję Oldze Jasińskiej-Cieśliń-
skiej wygranej w wyborach. Nowej sołtysce życzę powodze-
nia i owocnych działań.

**Klaudia Baranowska,
dyrektor Departamentu Dzielnicy Nowe Miasto**

Na tożsamość tej ziemi składa się wiele dziedzictw

Lubuskie Towarzystwo Naukowe, które w przyszłym roku będzie obchodziło swoje 60-lecie, jest współorganizatorem wystawy pt. „Dziedzictwa Ziemi Zachodnich i Północnych”. Zielonogórzanie mogą ją oglądać na deptaku przy ratuszu.

Wernisaż odbył się 3 listopada z udziałem prof. Wojciecha Strzyżewskiego, rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego, prezydenta Janusza Kubickiego i organizatorów wystawy - dyrektora Instytutu Zachodniego w Poznaniu dr Justyny Schulz i prezes LTN prof. Małgorzaty Mikołajczak.

Wracamy do korzeni

- Naród, który nie szanuje swej przeszłości nie zasługuje na szacunek teraźniejszości i nie ma prawa do przyszłości - otwierając wystawę, J. Kubicki przypomniał słowa marszałka Józefa Piłsudskiego. - Bardzo się cieszę, że ta wystawa przyjechała do Zielonej Góry. Ważne jest, żebyśmy pamiętali, gdzie żyjemy i skąd się tu wzięliśmy.

- Dla Instytutu Zachodniego to też szczególny moment - moc z państwem otwierać wystawę. Bo jest tak, jak powiedział prezydent, że na-

Wystawa na deptaku będzie prezentowana do 22 bm. Można ją zwiedzać przez całą dobę, jest dostępna w języku polskim i angielskim.

FOT. KAZIMIERZ ADAMCZEWSKI UZ

rodnom, ale również instytucjom, które nie szanują swoich korzeni, grozi zniknięcie. A my poniekąd wracamy do swoich korzeni, ponieważ Instytut Zachodni powstał po to, żeby dokumentować i towarzyszyć w sposób naukowy procesom przyłączania ziem

uzyskanych po II wojnie światowej. (...) Ta wystawa pokazuje wielość dziedzictw, które składają się na tożsamość tej ziemi i uświadamiają jednocześnie, jakiej otwartości i kompromisów wymagał proces tworzenia tutaj wspólnoty - dodała dyrektorka J. Schulz.

Wystawa jest wynikiem współpracy wielu instytucji - Lubuskiego Towarzystwa Naukowego i konsorcjum pn. Sieć Ziemi Zachodnich i Północnych, w którego skład wchodzi: Instytut Śląski z Opola, Instytut Zachodni z Poznania, Centrum Dia-

logu Przełomy ze Szczecina, Instytut Północny z Olsztyna, Ośrodek Pamięć i Przyszłość z Wrocławia.

Nad wystawą przez kilka miesięcy pracowało ponad 20 specjalistów od powojennej historii ziem zachodnich i północnych. Koncepcję scenograficzną i opracowanie graficzne przygotowała i wykonała firma VIDIFILM.

W walizkach i sercach

- Wystawa składa się z czterech części, w których opowiadamy o różnych kategoriach dziedzictw, z którymi mamy lub mieliśmy do czynienia na ziemiach zachodnich i północnych - powiedziała kurator wystawy, Katarzyna Bock-Matuszyk z Ośrodka Pamięć i Przyszłość. - Zaczynamy od tego, co Polacy przybywający tutaj po II wojnie światowej zostali, przechodzimy do tego, co ze sobą przywieźli w spa-

kowanych walizkach i w sercach oraz w pamięci o zwyczajach i relacjach międzyludzkich. Następnie możemy zapoznać się z tym, co zostało wytworzone tutaj przez wyjątkową grupę ludzi przybyłych z różnych stron. Na zakończenie zapraszamy do refleksji nad tym, co zostało utracone przez celowe działania, procesy zmiany życia i sposoby kultywowania tradycji.

Otwarcie wystawy towarzyszyła debata pt. „Dziedzictwa Ziemi Zachodnich i Północnych”, która odbyła się w rektoracie UZ. Wzięli w niej udział przedstawiciele Instytutu Zachodniego w Poznaniu, przedstawiciele konsorcjum pn. Sieć Ziemi Zachodnich i Północnych oraz historycy - członkowie Lubuskiego Towarzystwa Naukowego.

Ewa Sapeńko
rzecznik prasowy
Uniwersytetu Zielonogórskiego

FIRMY

Stelmet w rankingu

Po raz ósmy Forbes przygotował Ranking Największych Polskich Firm Prywatnych. Zielonogórski Stelmet S.A. jako jedyna spółka z województwa, z wyceną ponad 2 mld zł, uplasowała się na 57. miejscu.

- Cieszymy się, że efekty naszej pracy są widoczne. Stale weryfikujemy potrzeby konsumentów, dzięki czemu tworzymy innowacyjne rozwiązania oparte na solidnych fundamentach. Obecność w ran-

kingu Forbesa to dowód na to, że obraliśmy właściwy kierunek - komentuje Stanisław Bienkowski, założyciel i prezes zarządu Stelmet S.A.

Stelmet to firma z niemal 40-letnią historią. W 1985 r. S. Bienkowski uruchomił produkcję drewnianych elementów architektury ogrodowej. W kolejnych latach spółka zwiększała produkcję, rozpoczęła eksport i stała się wiodącym w Polsce i Europie producentem.

Dziś asortyment Grupy Stelmet obejmuje ponad 2,6 tys. wzorów wyrobów. Produkty sprzedawane są w ponad 25 krajach, w tym w Wielkiej Brytanii, Niemczech i Francji. (ah)

- Cieszymy się, że efekty naszej pracy są widoczne - mówi prezes Stanisław Bienkowski

FOT. MATERIAŁY STELMET S.A.

PREZYDENT NA 96 FM

index 96 fm

AKADEMICKIE RADIO
UNIwersYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO

KAŻDA ŚRODA GODZ.12.30

tel.(68) 326 96 96

ZIELONA GÓRA

PRZY CZWARTKOWYM OBIEDZIE

Andrzej Brachmański

Czy lepsze jest wrogiem dobrego?

Jest jedno powiedzenie: Nie wiem, czy jak będzie inaczej, będzie lepiej, ale by było lepiej, musi być inaczej. Drugie brzmi: Lepsze jest wrogiem dobrego.

Od kilku tygodni chodzi za mną pytanie, które powiedzenie będzie miało zastosowanie w przypadku budowy w naszym mieście Inteligentnego Systemu Transportu. System cały czas powstaje i jak na razie jest... gorzej. Krzysztof Staniszewski, zastępca dyrektora Departamentu Zarządzania Drogami w magistracie, mówi, że to chwilowe. Bo żeby było lepiej, musi być gorzej. Życiowe doświadczenie podpowiada, że tak być może, bo kiedy sprzątam mieszkanie, nim zacznie lśnić, najpierw jest w nim niezły bałagan. Prawdą jest też, że budowa systemu narusza nasze, kierowców, przyzwyczajenia. Kiedy przebudowywano rondo PCK też wydziwialiśmy, a dziś uznajemy, że jest lepiej niż przed przebudową. Intuicja podpowiada jednak, że niektóre pomysły są „od czapy” - pisałem już o pomysły zwężenia wlotu z ul. Dąbrowskiej w Łużycką, zupełnie chybionych „esach-

-floresach” przy wylocie z Krośniceńskiej. Sensowna wydaje się jedynie likwidacja skrętów na Ułańskiej i ciągle nie wiadomo, jak na upłynięcie ruchu wpłynie pozostawienie tylko jednego pasa na wprost na skrzyżowaniu Łwowskiej i Wrocławskiej. Na pewno jest gorzej ze skrętem z ul. Długiej w Łużycką i z Długiej w Moniuszki. Zdenerwowanie kierowców, rzecz nazywając łagodnie, jest wielkie. Ale odpowiedzialni za ruch mówią, że to chwilowe.

Spytalem o zdanie prezydenta miasta. - Muszę mieć zaufanie do swoich urzędników - odpowiedział. - Na razie czekam na efekt końcowy. Jeśli nie będzie lepiej, będą tak długo pracowali, choćby mieli siedzieć po nocach, w niedziele i święta, aż zrobią to dobrze. Jeśli będzie lepiej, będziemy musieli przyznać im rację. Jak już poruszyliśmy temat ruchu, to uważam, że kierowcy w całej Europie dali się zapędzić w kozi róg. Mimo że jesteśmy najliczniejszymi użytkownikami dróg, pozwoliliśmy sobie narzucić narrację, iż jesteśmy wszelkim złem. Pod pretekstem zwiększania bezpieczeństwa na drogach sekuje się kierowców, a bezpieczeństwo wcale się nie zwiększa. Gdy byłem młody, uczono, że na drogach każdego użytkow-

nika obowiązuje zasada „ograniczonego zaufania” i każdy musi uważać na każdego, bez względu na to, kto ma pierwszeństwo. Dziś mamy święte krowy na pasach, które gapią się w ekran smartfonu, nawet nie myślą, że samochód nie zatrzymuje się w miejscu. Ba, wyrosły nam jeszcze bardziej święte krowy - rowerzyści. Uważam, że stworzenie pasów przejazdu to jeden z najgłupszych pomysłów. Konsekwencją są przepisy, w myśl których zlikwidowano np. zielone strzałki przy Castoramie. To zgodne z prawem, ale czy polepsza jakość ruchu?

Kiedy pytam speców od ruchu miejskiego, co jest ich priorytetem, słyszę - szykowanie ruchu. A zapewnienie płynności? Cicho. To jakiś trend europejski: kierowcy mogą stać w korkach („bo tak jest”), ograniczamy prędkość do absurdu (30 km na godzinę), gdzie się da budujemy „hopki”, wyprowadzamy ruch z centrów (jakby w centrach ludzie nie mieszkali). A my kierowcy daliśmy sobie wmówić, że jesteśmy najgorszą kategorią uczestników ruchu. Widzieliście, żeby w prasie niemotoryzacyjnej ukazał się artykuł w obronie kierującego? Albo rzecz o obowiązkach pieszych? A coś złego o rowerzystach, którzy wjeżdżają wam pod maskę? Najgorzej, że w tym lobby antymotoryzacyjnym są najczęściej... posiadacze prawa jazdy.

P.S. A wiceprezydent miasta Krzysztof Kaliszuk mówi, że całość zepnie się w jeden piękny system, gdy dojdzie kolej aglomeracyjna. Pożyjemy, zobaczymy...

Nieodpłatna pomoc prawna

Masz problemy prawne? Możesz skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Porady są udzielane osobiście w godz. 7.30-18.30 w punktach w budynku urzędu miasta przy ul. gen. J. Dąbrowskiego 41 - wyłącznie po wcześniejszym umówieniu wizyty.

Zapisy:

Telefonicznie pod nr 68 45 64 834 w godzinach pracy urzędu (pon. 8.30-16.00, wt.-czw. 8.30-15.30, pt. 8.30-15.00).
Możliwe jest też osobiste umówienie wizyty w Biurze Obsługi Interesanta w budynku urzędu miasta przy ul. Podgórznej 22.

Nieodpłatna pomoc prawna obejmuje:

- o poinformowanie osoby uprawnionej o obowiązującym stanie prawnym oraz przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądowoadministracyjnym, lub
- o wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego, lub

- o sporządzenie projektu pisma w sprawach, o których mowa w pkt 1 i 2, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądowoadministracyjnym, lub
- o nieodpłatną mediację, lub
- o sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądowoadministracyjnym oraz poinformowanie o kosztach postępowania i ryzyku finansowym związanym ze skierowaniem sprawy na drogę sądową.

Nieodpłatna pomoc prawna nie obejmuje spraw:

- o podatkowych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej;
- o z zakresu prawa celnego, dewizowego i handlowego;
- o związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, z wyjątkiem przygotowania do rozpoczęcia tej działalności.

Zasady i zakres udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego

- o Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje działania dostosowane do indywidualnej sytuacji osoby uprawnionej, zmierzające do podniesienia świadomości tej osoby o przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach oraz wsparcia w samodzielnym rozwiązywaniu problemu, w tym, w razie potrzeby, sporządzenie wspólnie z osobą uprawnioną planu działania i pomoc w jego realizacji.
- o Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje w szczególności porady dla osób zadłużonych i porady z zakresu spraw mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego.
- o Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje również nieodpłatną mediację - może być ona prowadzona pomiędzy stronami dążącymi do polubownego rozwiązania sporu. Stroną inicjującą przeprowadzenie nieodpłatnej mediacji może być wyłącznie osoba uprawniona. Nieodpłatna mediacja nie obejmuje spraw, w których: sąd lub inny organ wydały

postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji lub postępowania mediacyjnego; zachodzi uzasadnione podejrzenie, że w relacji stron występuje przemoc. Chęć skorzystania z mediacji należy zgłosić telefonicznie pod nr 68 45 64 834. Ważne, aby to zaznaczyć przy zapisach, ponieważ mediator, który udzielał porady prawnej w sprawie dotyczącej mediacji, zostaje wyłączony z prowadzenia posiedzenia mediacyjnego.

Komu przysługują?

- o Nieodpłatna pomoc i poradnictwo przysługuje osobie uprawnionej, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. Osoba uprawniona **przed uzyskaniem porady** składa pisemne oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. Oświadczenie składa się osobie udzielającej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczącej nieodpłatne poradnictwo obywatelskie. W oświadczeniu osoba uprawniona podaje udzielającemu porady imię, nazwisko, adres i PESEL (art. 4 ust. 2 i 6 ustawy).
- o Z nieodpłatnej pomocy prawnej mogą skorzystać

również osoby fizyczne prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą, pod warunkiem że w ciągu ostatniego roku nie zatrudniały innych osób. Wiąże się to z wypełnieniem dokumentów dotyczących pomocy publicznej.

- o **Tylko** osobom ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą stać się w punkcie osobiście, oraz osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się, może być udzielana nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, także w innych budynkach urzędu miasta albo za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość. Takie osoby, które zgłoszą uzasadnioną potrzebę komunikacji za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość, **przed uzyskaniem** nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego składają, w formie papierowej lub elektronicznej (na adres organizacjam@um.zielona-gora.pl) oświadczenie, że nie są w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej wraz ze wskazaniem okoliczności to uzasadniających oraz dostępnych tej osobie środków porozumiewania się na odległość.

Karta pomocy

Każdy przypadek udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego dokumentuje się w karcie nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (karcie pomocy) przez podanie:

- o informacji dotyczącej zgłoszonej sprawy i udzielonej pomocy, dziedziny prawa, której dotyczyła ta pomoc, kategorii sprawy, formy udzielonej pomocy, czasu poświęconego na jej udzielenie i liczby wizyt osoby uprawnionej w tej samej sprawie,
- o ogólnych informacji o osobie uprawnionej dotyczących w szczególności wieku, płci, wykształcenia, dochodu, gospodarstwa domowego i miejsca zamieszkania oraz danych dotyczących punktu, osoby udzielającej pomocy i daty jej udzielenia. Karta pomocy zawiera część obejmującą opinię osoby uprawnionej o udzielonej pomocy.

Szczegółowe informacje: https://bip.zielonagora.pl/494/Nieodplatna_pomoc_prawna/

LISTA JEDNOSTEK NIEODPŁATNEGO PORADNICTWA

NAZWA JEDNOSTKI	ZAKRES PORADNICTWA	ADRES	TELEFON	DOSTĘPNOŚĆ dni i godziny	WWW, EMAIL, ESP	KRYTERIA DOSTĘPU
PARADNICTWO RODZINNE						
Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna dla dzieci	poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne	ul. Drzewna 13 65-060 Zielona Góra	68 50 65 151	pon. wt. czw. pt. 8.00-15.00 śr. 8.00-16.00	http://ppp.zgora.pl sekretariat@ppp.zgora.pl	dla dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli
Towarzystwo Rozwoju Rodziny	poradnictwo z zakresu pomocy społecznej, prawnej i psychologicznej	ul. Dąbrowskiego 35 65-021 Zielona Góra	608 416 391, 68 320 08 94 profilaktyka HIV/AIDS, 607323752 kursy (szkola dla rodziców)	szczegółowe informacje na stronie internetowej	www.trr.zgora.pl trr.zgora@gmail.com	dla młodzieży, dorosłych i par, pomoc ofiarom przemocy
Ośrodek Psychoterapii i Rozwoju	poradnictwo z zakresu pomocy społecznej i psychologicznej	ul. Niecała 2g, 65-245 Zielona Góra	szczegóły kontaktu na stronie internetowej	zapisy wyłącznie telefonicznie, szczegółowe informacje na stronie internetowej jednostki	http://psychoterapia.zgora.pl/ info@psychoterapia.zgora.pl	dla osób będących w kryzysie psychicznym
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	poradnictwo prawne, psychologiczne, rodzinne	ul. Długa 13 65-401 Zielona Góra	68 411 50 00	pon. - pt. 7.30-15.30	www.mops.zgora.pl biuro@mops.zgora.pl ePUAP:/jep62f01ky/Skrytka ESP	trudne sytuacje życiowe, których osoby i rodziny nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości
PARADNICTWO PSYCHOLOGICZNE						
Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna dla dzieci	poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne	ul. Drzewna 13 65-060 Zielona Góra	68 50 65 151	pon. wt. czw. pt. 8.00-15.00 śr. 8.00-16.00	http://ppp.zgora.pl sekretariat@ppp.zgora.pl	dla dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	poradnictwo prawne, psychologiczne, rodzinne	ul. Długa 13 65-401 Zielona Góra	68 411 50 00	pon. - pt. 7.30-15.30	www.mops.zgora.pl biuro@mops.zgora.pl ePUAP:/jep62f01ky/Skrytka ESP	trudne sytuacje życiowe, których osoby i rodziny nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości
Towarzystwo Rozwoju Rodziny	poradnictwo z zakresu pomocy społecznej, prawnej i psychologicznej	ul. Dąbrowskiego 35 65-021 Zielona Góra	608 416 391 68 320 08 94	605 219 305 profilaktyka HIV/AIDS, 607323752 kursy (szkola dla rodziców), szczegółowe informacje na stronie internetowej jednostki	www.trr.zgora.pl trr.zgora@gmail.com	dla młodzieży, dorosłych i par, pomoc ofiarom przemocy
Ośrodek Psychoterapii i Rozwoju	poradnictwo z zakresu pomocy społecznej i psychologicznej	ul. Niecała 2g 65-245 Zielona Góra	szczegóły kontaktu na stronie internetowej	zapisy wyłącznie telefonicznie, szczegółowe informacje na stronie internetowej	http://psychoterapia.zgora.pl/ info@psychoterapia.zgora.pl	dla osób będących w kryzysie psychicznym
Stowarzyszenie Penitencjarne „Patronat”	poradnictwo z zakresu pomocy społecznej, prawnej i psychologicznej	ul. Sikorskiego 26 65-454 Zielona Góra	68 325 78 50 607 938 491	zapisy wyłącznie telefonicznie 607 938 491	http://patronat.waw.pl zgora@patronat.hg.pl	udzielanie pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i ich rodzinom
Centrum wsparcia dla osób w stanie kryzysu psychicznego (zlecenie NFZ)	Kryzysy psychiczne, stany depresyjne, myśli samobójcze	Fundacja ITAKA skr. pocztowa 127 00-958 Warszawa 66	800 70 2222 bezpłatna infolinia	24 godz. przez 7 dni w tygodniu	https://centrumwsparcia.pl/ porady@centrumwsparcia.pl	dla osób będących w kryzysie psychicznym

NAZWA JEDNOSTKI	ZAKRES PORADNICTWA	ADRES	TELEFON	DOSTĘPNOŚĆ dni i godziny	WWW, EMAIL, ESP	KRYTERIA DOSTĘPU
PORADNICTWO PEDAGOGICZNE						
Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna dla dzieci	poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne	ul. Drzewna 13 65-060 Zielona Góra	68 50 65 151	pon. wt. czw. pt. 8.00-15.00 śr. 8.00-16.00	http://ppp.zgora.pl sekretariat@ppp.zgora.pl	dla dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli
PRAWA DZIECKA						
Stowarzyszenie Twoja Rodzina	ochrona praw dziecka	al. Wojska Polskiego 116g 65-762 Zielona Góra	68 324 49 00, 68 328 08 63 503 190 032	całodobowo	www.stowarzyszenietwojarodzina.pl oik@stowarzyszenietwojarodzina.pl	wszechstronna pomoc dziecku krzywdzonemu
Rzecznik Praw – dziecięcy telefon zaufania	ochrona praw dziecka	ul. Chocimska 6 00-791 Warszawa	800 12 12 12 22 583 66 00 fax: 22 583 66 96	pn.- pt. godz. 08.15-16.15	https://brpd.gov.pl rpdp@brpd.gov.pl	sprawy przemocy, relacji rówieśniczych, szkolnych i rodzinnych. Może dzwonić każdy, kto doświadcza problemu lub jest świadkiem.
POMOC SPOŁECZNA						
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	poradnictwo prawne, psychologiczne, rodzinne	ul. Długa 13 65-401 Zielona Góra	68 411 50 00	pon. - pt. 7.30-15.30	www.mops.zgora.pl biuro@mops.zgora.pl ePUAP: /jep62f01ky/Skrytka ESP	trudne sytuacje życiowe, których osoby i rodziny nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości
Towarzystwo Rozwoju Rodziny	poradnictwo z zakresu pomocy społecznej, prawnej i psychologicznej	ul. Dąbrowskiego 35 65-021 Zielona Góra	608 416 391 68 320 08 94	szczegółowe informacje na stronie internetowej	www.trr.zgora.pl trr.zgora@gmail.com	dla młodzieży, dorosłych i par, pomoc ofiarom przemocy
Ośrodek Psychoterapii i Rozwoju	poradnictwo z zakresu pomocy społecznej i psychologicznej	ul. Niecała 2g 65-245 Zielona Góra	szczegóły kontaktu na stronie internetowej	zapisy wyłącznie telefonicznie, szczegółowe informacje na stronie internetowej	http://psychoterapia.zgora.pl/info@psychoterapia.zgora.pl	dla osób będących w kryzysie psychicznym
Stowarzyszenie Penitencjarne „Patronat”	poradnictwo z zakresu pomocy społecznej, prawnej i psychologicznej	ul. Sikorskiego 26 65-454 Zielona Góra	68 325 78 50 607 938 491	zapisy wyłącznie telefonicznie 607 938 4916	http://patronat.waw.pl zgora@patronat.hg.pl	udzielanie pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i ich rodzinom
Noclegownia im. Ojca Stefana Modesta Glorieux	pomoc osobom bezdomnym nocleg, kąpiel, wymiana odzieży, 1 posiłek w formie suchego prowiantu, obiad	ul. Bema 38 65-170 Zielona Góra	68 324 15 86 789 294 797	całodobowe schronienie	noclegownia.zielonagora@gmail.com www.facebook.com/Noclegownia-w-Zielonej-Górze-106415364825712/	interwencyjnie do 3 dni mogą przebywać osoby z całej Polski (do wyjaśnienia sytuacji), docelowo noclegownia jest przeznaczona dla mieszkańców, którzy mieli ostatni adres na terenie Zielonej Góry.
Schronisko aktywizujące dla Bezdomnych Mężczyzn Caritas	pomoc osobom bezdomnym usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społeczno-zawodowej	ul. Jana z Kolna 10 Zielona Góra	kierownik schroniska 533 329 677	całodobowe schronienie	schronisko.zg@caritas.pl	potrzebujący pomocy
Schronisko dla osób bezdomnych Fundacji RONDO	pomoc osobom bezdomnym i potrzebującym	ul. Jacka Malczewskiego 27 65-140 Zielona Góra	502 450 083 600 044 246	całodobowe schronienie	schronisko.zielonagora@gmail.com	potrzebujący pomocy
Caritas Polska - Caritas Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej	Pomoc wszystkim potrzebującym, m. in.: Stołówka dla ubogich, Łaźnia i ogrzewalnia dla ubogich, Klub Seniora, Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego, Stacja opieki Caritas, Centrum Pomocy Migrantom i Uchodźcom	ul. Bema 32-34, 65-170 Zielona Góra	535 44 25 44	godziny pracy biura: poniedziałek – piątek 7.00-15.00 kontakt do poszczególnych placówek na stronie caritas	e-mail: zielonagora@caritas.pl https://caritaszg.pl/	potrzebujący pomocy
Lubuski Oddział PCK	m. in. opieka i pomoc socjalna	ul. Jedności 22b 65-018 Zielona Góra	68 325 38 12 tel./fax 68 327 18 66	pon.-pt. 8.00-15.00	http://www.pck.zgora.pl zielonagora@pck.org.pl	potrzebujący pomocy
ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I INNYCH UZALEŻNIEŃ						
Biuro Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom (w ramach MOPS)	rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałanie narkomanii	ul. Dworcowa 31/6 65-019 Zielona Góra	68 411 51 70 68 327 05 18	pon. - pt. 7.30-15.30 punkt informacyjny 15.30-20.00	www.probal.zielonagora.pl profilaktyka@mops.zgora.pl ePUAP: /jep62f01ky/Skrytka ESP	dla osób uzależnionych i współuzależnionych
Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia	do poradni mogą zgłaszać się osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków, leków, nikotyny, hazardu, internetu, seksu itp.	ul. Zamenhofa 27 65-186 Zielona Góra	68 325 79 17 68 324 33 78	Godziny pracy: pon. czw.: 7.30 - 20.00 wt. śr. pt.: 7.30 - 18.00	https://ciborz.eu/wotuw-zielona-gora/wotuw@ciborz.eu	konsultacje i wsparcie rodzinom osób uzależnionych
Poradnia Terapii Uzależnienia od Środków Psychoaktywnych	terapia dla osób uzależnionych od narkotyków niezależnie od wieku, poradnictwo i terapia dla członków rodzin	ul. Zamenhofa 27 65-186 Zielona Góra	68 325 79 17 68 324 33 78	Godziny pracy: pon. czw.: 7.30 - 20.00 wt. śr. pt.: 7.30 - 18.00	https://ciborz.eu/poradnia-terapii-uzaleznienia-od-srodkow-psychoaktywnych/	Uzależnienie od narkotyków
Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu	Pomoc dla osób uzależnionych od alkoholu ora dla członków rodzin	ul. Zamenhofa 27 65-186 Zielona Góra	68 325 79 17 68 324 33 78	Godziny pracy: pon. czw.: 7.30 - 20.00 wt. śr. pt.: 7.30 - 18.00	https://ciborz.eu/poradnia-terapii-uzaleznienia-i-wspoluzaleznienia-od-alkoholu/	uzależnienie od alkoholu
Lubuski Ośrodek Profilaktyki i Terapii Osób Uzależnionych i Współuzależnionych „LOPIT”	uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,	ul. Jelenia 1A 65-090 Zielona Góra	68 453 20 00 515 675 046	poradnia czynna pn-pt w godz. 8.00 - 19.00 rejestracja telefoniczna od godz. 10.00	lopit@lopit.pl www.lopit.pl	pomoc osobom wychodzącym z nałogu i ich rodzinom
		Al. Słowackiego 12 65-326 Zielona Góra	884 882 101	pon. wt. 10.00-19.00, śr. 10.00-18.00 czw. 12.00-19.00, pt. 9.00-17.00	lopit@lopit.pl www.lopit.pl	leczenie uzależnień dzieci i młodzieży
Towarzystwo Rozwoju Rodziny	poradnictwo z zakresu pomocy społecznej, prawnej i psychologicznej	ul. Dąbrowskiego 35 65-021 Zielona Góra	608 416 391 68 320 08 94	607323752 kursy (szkoła dla rodziców) szczegółowe informacje na stronie internetowej	https://towarzystworozwojurodziny.wordpress.com/ trr.zgora@gmail.com	dla młodzieży, dorosłych i par, pomoc ofiarom przemocy
Ośrodek Psychoterapii i Rozwoju	poradnictwo z zakresu pomocy społecznej i psychologicznej	ul. Niecała 2g 65-245 Zielona Góra	szczegóły kontaktu na stronie internetowej	zapisy wyłącznie telefonicznie szczegółowe informacje na stronie internetowej	http://psychoterapia.zgora.pl/info@psychoterapia.zgora.pl	dla osób będących w kryzysie psychicznym
PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ						
Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne, zawodowe i rodzinne	ul. Długa 13 65-401 Zielona Góra	68 411 51 34, 68 411 50 49 607 039 390	pon. - pt. 7.30-15.30	zespol.interdyscyplinary@mops.zgora.pl	dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, osób podejrzanych o stosowanie przemocy
Telefon zaufania dla ofiar przemocy w rodzinie	pomoc psychologiczna	al. Wojska Polskiego 116g 65-204 Zielona Góra	68 328 08 63 całodobowy	całodobowy		dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	specjalistyczne usługi zwłaszcza psychologiczne, prawne, pedagogiczne, socjalne i inne	al. Wojska Polskiego 116g 65-204 Zielona Góra	68 324 49 00 68 328 08 63 503 190 032	całodobowo	www.stowarzyszenietwojarodzina.pl oik@stowarzyszenietwojarodzina.pl	ofiary przemocy domowej lub osobom, rodzinom będącym w kryzysowej sytuacji
Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet BABA	poradnictwo i wsparcie dla osób doświadczających przemocy	ul. Stary Rynek 17 65-980 Zielona Góra	68 4549232, 692064061	dyżury pon. - pt. 12.00-16:00, pon. 10.00-15.00, wt. śr. czw. 10.00-18.00 piątek 10.00 - 15.00	https://baba.org.pl/ baba@baba.org.pl	ofiary przemocy
Towarzystwo Rozwoju Rodziny	poradnictwo i wsparcie dla osób doświadczających przemocy	ul. Dąbrowskiego 35 65-021 Zielona Góra	608 416 391 68 3200894	605 219 305 profilaktyka HIV/AIDS 607323752 kursy (szkoła dla rodziców) szczegółowe informacje na stronie internetowej	www.trr.zgora.pl trr.zgora@gmail.com	dla młodzieży, dorosłych i par, pomoc ofiarom przemocy

NAZWA JEDNOSTKI	ZAKRES PORADNICTWA	ADRES	TELEFON	DOSTĘPNOŚĆ dni i godziny	WWW, EMAIL, ESP	KRYTERIA DOSTĘPU
Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska linia” (Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych)	wsparcie pomoc psychologiczna, informacja o najbliższym miejscu pomocy w problemach przemocy domowej	ul. Widok 24 00-023 Warszawa	800 120 002 22 668 70 00 całodobowo 116 123	22 824-25-01 (sekretariat) Godziny pracy sekretariatu pon.-piątek: godz. 8.00-20.00, sobota: godz. 9.00-12.00.	www.niebieskalinia.pl sekretariat@niebieskalinia.pl	dla osób doświadczających przemocy domowej
INTERWENCJA KRYZYSOWA, SCHRONIENIE						
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	specjalistyczne usługi zwłaszcza psychologiczne, prawne, pedagogiczne, socjalne i inne,	al. Wojska Polskiego 116g 65-204 Zielona Góra	68 324 49 00 68 328 08 63 503 190 032	całodobowo	www.interwencjakryzysowa.pl tkopd@poczta.onet.pl	ofiary przemocy domowej lub osobom, rodzinom będącym w kryzysowej sytuacji
Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego	Monitorowanie bezpieczeństwa	ul. Kasprowicz 3/5 65-465 Zielona Góra	68 451 17 75 666 848 928	całodobowo	bezpieczenstwo@um.zielona-gora.pl	osoby w kryzysowej sytuacji
Noclegownia im. Ojca Stefana Modesta Glorieux	pomoc osobom bezdomnym nocleg, kąpiel, wymiana odzieży, 1 posiłek w formie suchego prowiantu, obiad	ul. Bema 38 65-170 Zielona Góra	68 324 15 86 789 294 797	całodobowe schronienie	noclegownia.zielonagora@gmail.pl www.facebook.com/Noclegownia-w-Zielonej-Górze-106415364825712/	interwencyjnie do 3 dni mogą przebywać osoby z całej Polski (do wyjaśnienia sytuacji), docelowo noclegownia jest przeznaczona dla mieszkańców, którzy mieli ostatni adres na terenie Zielonej Góry.
Schronisko aktywizujące dla Bezdomnych Mężczyzn Caritas	pomoc osobom bezdomnym usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społeczno-zawodowej	ul. Jana z Kolna 10 Zielona Góra	kierownik schroniska 533 329 677	całodobowe schronienie	schronisko.zg@caritas.pl	potrzebujący pomocy
Schronisko dla osób bezdomnych Fundacji RONDO	pomoc osobom bezdomnym i potrzebującym	ul. Jacka Malczewskiego 27 65-140 Zielona Góra	502 450 083	całodobowe schronienie	schronisko.zielonagora@gmail.com	potrzebujący pomocy
Centralne Zarządzenie Kryzysowe (Rządowe Centrum Bezpieczeństwa)	Monitorowanie bezpieczeństwa	Al. Ujazdowskie 5 00 - 583 Warszawa	(+48 47) 72 16 900 (-03) 785 700 177	e-mail:dyzurny@rcb.gov.p całodobowy dyżur 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu	http://rcb.gov.pl/zarzadzanie-kryzysowe/poczta@rcb.gov.pl	świadek zagrożenia kryzysowego Osoba poszukująca informacji na temat zarządzania kryzysowego
DLA OSÓB POKRZYWDZONYCH PRZESTĘPSTWEM						
Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet BABA	poradnictwo dla osób pokrzywdzonych przestępstwem	ul. Stary Rynek 17 65-067 Zielona Góra	68 4549232, 692064061	dyżury pon. - pt. 12:00-16:00 pon. 10.00-15.00, wt. śr. czw. 10.00-18.00 piątek 10.00 - 15.00	https://baba.org.pl/ baba@baba.org.pl	osoby pokrzywdzone przestępstwem
Okresowy Ośrodek Pomocy Pokrzywdzonym Przestępstwem w Zielonej Górze	Wsparcie informacyjne, psychologiczne, prawne i finansowe	ul. Chopina 18/B 65-001 Zielona Góra	695 522 000 667 351 095 (całodobowy) Linia Pomocy Pokrzywdzonym +48 222 309 900	dyżur całodobowy 7 dni w tygodniu	https://www.funduszsprawiedliwosci.gov.pl/ e-mail info@numeros.pl www.pokrzywdzeni.gov.pl funduszsprawiedliwosci@ms.gov.pl	osoby pokrzywdzone przestępstwem
PRAWO KONSUMENCKIE						
Miejski Rzecznik Konsumentów	bezpłatne porady konsumenckie	al. Niepodległości 10 65-048 Zielona Góra	68 419 89 02	przyjmuje konsumentów wyłącznie po telefonicznym kontakcie i umówieniu się porady konsumenckie udzielane są w pierwszym rzędzie telefonicznie i drogą elektroniczną	K.Ujma@um.zielona-gora.pl	mieszkańcy miasta Zielona Góra
Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej	w zakresie umów zawieranych między konsumentem a przedsiębiorcą oraz sporów z nich wynikających	ul. Bohaterów Westerplatte 11 65-034 Zielona Góra	95 303 00 31 95 303 00 42 68 3221 836	pn.-pt. 7.30-15.30	www.ihgorzow.ires.pl delegatura@wiih.gorzow.pl	porady udzielane są w zakresie prawa konsumenckiego, bezpośrednio, telefonicznie, listownie i elektr.
Urząd Komunikacji Elektronicznej	w zakresie działalności pocztowej, telekomunikacyjnej	ul. Dąbrowskiego 12 65-021 Zielona Góra	68 320 25 44	7.30-15.30	www.uke.gov.pl zielonagora@uke.gov.pl	
Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów	Ochrona praw konsumenckich	UOKiK, Pl. Powstańców Warszawy 1 00-950 Warszawa	Infolinia konsumencka 801 440 220 22 55 60 800	pn.- pt. godz. 08.15-16.15	https://www.uokik.gov.pl/ porady@dlakonsumentow.pl ePUAP: /UOKiK/SkrytkaESP	
DLA OSÓB BEZROBOTNYCH, DORADZTWO ZAWODOWE						
Powiatowy Urząd Pracy w Zielonej Górze	poradnictwo zawodowe dla bezrobotnych, poszukujących pracy a także dla podmiotów gospodarczych	ul. Batorego 126A, 65-735 Zielona Góra	68 456 56 50 fax 68 452 06 66	pn.-pt. 7.00-15.00 obsługa interesantów 7.00-14.00	www.pup.zgora.pl kancelaria@pup.zgora.pl	wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
Wojewódzki Urząd Pracy Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej	bezpłatna pomoc w zakresie m. in. wyboru lub zmiany zawodu, zaplanowania kariery zawodowej, uzupełnienia kwalifikacji zawodowych,	ul. Wyspiańskiego 15 65-036 Zielona Góra	68 456 76 96 fax 68 327 01 11	pn.-pt. 7.30-15.30	https://wupzielonagora.praca.gov.pl wup@wup.zgora.pl sekretariat@wup.zgora.pl	dla osób dorosłych (18+) zarówno zarejestrowanych w PUP, jak i dla osób niezarejestrowanych oraz pracodawców i ich pracowników
Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży - OHP	Bezpłatne poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy	ul. Zamenhofa 1 65-186 Zielona Góra	68 328 48 70 696 402 648	pn.-pt. 8.00-15.00	ceipzgora@ohp.pl lwk.zgora@ohp.pl	działaniach na rzecz młodzieży, w szczególności młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, oraz bezrobotnych do 25 roku życia.
Biuro Karier Uniwersytetu Zielonogórskiego	Bezpłatna pomoc we wszelkich kwestiach związanych ze zdobywaniem pracy lub doświadczenia zawodowego	al. Wojska Polskiego 69 65-762 Zielona Góra (campus B, budynek główny, p. 405R - 406R)	68 328 32 78 789442108 789442109	pn.-pt. 8.00-15.00	www.bk.uz.zgora.pl bk@uz.zgora.pl Biuro.Karier@uz.zgora.pl	bezpłatne poradnictwo dla studentów i absolwentów Uniwersytetu Zielonogórskiego
Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Zielonej Górze	pomoc w wejściu na rynek pracy, wspieranie rozwoju zatrudnienia, przygotowanie do aktywności zawodowej, tworzenie miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych	ul. Generała Jarosława Dąbrowskiego 41A, 65-021 Zielona Góra	533 316 285	pon.-pt. 8.00-18.00	www.owes.zgora.pl owes@fundacjacp.org	nieformalne grupy długotrwale bezrobotnych, zagrożonych ubóstwem, wykluczonych społecznie chcących sformalizować się i działać w formie np.. stowarzyszenia, fundacji.
Centrum Integracji Społecznej	bezpłatne poradnictwo zawodowe dla osób bezrobotnych, wykluczonych społecznie, bezdomnych	ul. Staszica 4, 65-175 Zielona Góra	tel. 68 4553673 - doradca zawodowy i coach tel. 4553672 - psycholog i terapeuta	7.00-15.00	www.cis.zielonagora.pl sekretariat@cis.zielonagora.pl	Zgodnie z ustawą o zatrudnieniu socjalnym i ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
Infolinia urzędu pracy - Zielona Linia	pomoc w zakresie usług rynku pracy, świadczeń oraz innych form wsparcia oferowanych przez powiatowe urzędy pracy	Centrum Informacyjno-Konsultacyjne Służb Zatrudnienia Zielona Linia ul. Trawiasta 20b 15-161 Białystok	tel. z Polski: 19524 tel. z zagranicy: +48 22 19524 +48 22 540 99 11	pn.-pt. 8.00-18.00	www.zielonalinia.gov.pl kontakt@zielonalinia.gov.pl	mogą korzystać: - zarejestrowani - poszukujący pracy - pracodawcy

NAZWA JEDNOSTKI	ZAKRES PORADNICTWA	ADRES	TELEFON	DOSTĘPNOŚĆ dni i godziny	WWW, EMAIL, ESP	KRYTERIA DOSTĘPU
PRAWO PRACY						
Państwowa Inspekcja Pracy Okręgowy Inspektorat Pracy	prawo pracy	ul. Dekoracyjna 8 65-722 Zielona Góra	68 451 39 00 porady telefoniczne 801 002 997, 459 599 033	pon. 8.00-18.00 wt. - pt 8.00-15.00	www.zielonagora.pip.gov.pl kancelaria@zggora.pip.gov.pl ePUAP /OIPZG/SkrytkaESP	
Centrum Poradnictwa Państwowej Inspekcji Pracy (PIP)	prawo pracy	Główny Inspektorat Pracy ul. Barska 28/30 02-315 Warszawa	22 391 82 15 fax. 22 391 82 14	pon.-pt. 8.00-16.00	www.pip.gov.pl, kancelaria@gip.pip.gov.pl e-puap: /6uo07gg7sq/SkrytkaESP	

PRAWO UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Zakład Ubezpieczeń Społecz- nych Oddział w Zielonej Górze	popularyzacja wiedzy o ubezpieczeniach społecznych	ul. Kupiecka 65 65-426 Zielona Góra	Centrum Obsługi Telefonicznej 22 560 16 00 Infolinia ZUS 22 560 16 00	godziny obsługi klientów poniedziałek: 8.00-17.00 wtorek - piątek: 8.00-15.00	http://www.zus.pl PUHhttps://www.zus.pl/portal/logowa- nie.npi, ePUAP /ZUSOZIELONAGORA/ SkrytkaESP	
Centrum Obsługi Telefonicznej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	Zakres informacji: pomoc techniczna, składki, renty, emerytury		Nr centrali : 22 66710 00, 22 56016 00	pn. – pt. 07.00 – 18.00	http://www.zus.pl/o-zus/kontakt/centrum- -obslugi-telefonicznej-cot-, cot@zus.pl	Adresaci porad: ubezpieczeni, płatnicy, lekarze
PRAWA PACJENTA						
Narodowy Fundusz Zdrowia - Oddział w Zielonej Górze	prawa pacjenta	ul. Podgórna 9b 65-057 Zielona Góra	68 328 76 00 telefoniczna informacja pacjenta 800 190 590	pon. 8.00-18.00 wt. - pt 8.00-16.00	www.nfz-zielonagora.pl oddzial@nfz-zielonagora.pl ePUAP:-/genni9044i/SkrytkaESP	
Lubuski Oddział PFRON	ułatwianie osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu zawodo- wym i społecznym.	ul. Boh. Westerplatte 11 65-034 Zielona Góra	68 42 27 800	pon. -pt. 8.00-16.00	zielonagora@pfron.org.pl	
Narodowy Fundusz Zdrowia- Centrala	prawa pacjenta uprawnienia ubezpie- czenia zdrowotnego: prawa pacjenta, leczenie w kraju i poza granicami kolejki do świadczeń	ul. Rakowiecka 26/30 02-528 Warszawa	Infolinia Centralna 800 392 976 22 572 60 42 800 190 590	całodobowy kontakt 800 190 590	http://www.nfz.gov.pl infolinia@nfz.gov.pl ePUAP: /NFZ-Centrala/SkrytkaESP	Każda osoba objęta ubezpieczeniem lub zainteresowana ubezpieczeniem zdrowotnym
Rzecznik Praw Pacjenta	ochrona praw pacjenta	Biuro RPP ul. Młynarska 46 01-171 Warszawa	800 190 590 bezpłatna infolinia	pon. - pt. godz. 08.00-18.00 Zapisy na poradę osobistą: rezerwacja@rpp.gov.pl	https://www.bpp.gov.pl kancelaria@rpp.gov.pl	Z porad może korzystać każdy kto ma poczu- cie łamania praw pacjenta
Rzecznik Praw Osób Niepełnosprawnych	ochrona praw osób niepełnosprawnych	adres siedziby ul. Żurawia 4 A, 00- 503 Warszawa adres do korespon- dencji Nowogrodzka 1/3/5 00-513 Warszawa	538-117-590	pn.-pt. godz. 08.00-17.00	http://www.niepelnosprawni.gov.pl sekretariat.bon@mrpips.gov.pl	Z porad mogą korzystać osoby niepełnospraw- ne, ich rodziny oraz organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych
Biuro Państwowego Funduszu Rehabi- litacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON)	Zadania ustawowe i programy PFRON realizowane na rzecz indywidualnych osób niepełnosprawnych	al. Jana Pawła II 13, 00-828 Warszawa	22 50 55 500	infolinia w godz. 9-15 22 581 84 10 Infolinia dodatkowa - 517 373 975 dni robocze 9-20, infolinia Systemu Obsługi Wsparcia (finansowego) - 800 889 777 dni powszednie 9-17, bezpłatne połączenie Kontakt z tłumaczem języka migowego (PJM/SJM) możliwy jest od poniedziałku do piątku w godzinach 08:30-15:30 .	www.pfron.org.pl	

PRAWO PODATKOWE, SPORY Z PODMIOTAMI RYNKU FINANSOWEGO

I Urząd Skarbowy w Zielonej Górze	obsługa i wsparcie podatników i płat- ników w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych	ul. Dr Pieniężnego 24 65-054 Zielona Góra	centrala 68 456 01 00	pon.-pt. 7.00-15.00	http://www.lubuskie.kas.gov.pl/pierwszy- -urzad-skarbowy-w-zielonej-gorze, Ius. zielonagora@mf.gov.pl , ePUAP /3jkolr- r04j/skrytka, /3jkolrr04j/SkrytkaESP	
II Urząd Skarbowy w Zielonej Górze	obsługa i wsparcie podatników i płat- ników w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych	ul. Dr Pieniężnego 24 65-054 Zielona Góra	centrala 68 456 02 00	pon. 8.00-18.00 wt.-pt. 8.00-15.00	http://www.lubuskie.kas.gov.pl/drugi-u- rząd-skarbowy-w-zielonej-gorze, Zus.zie- lonagora@mf.gov.pl, PUAP /kntm1018o3/ skrytka, /kntm1018o3/SkrytkaESP	
Krajowa Informacja Skarbowa	Informacje podatkowe dot. PIT, CIT, VAT, podatki lokalne, akcyza etc.	ul. Warszawska 5, 43-300 Bielsko-Biała	801 055 055 z tel. stacj. 22330 03 30 z tel. kom. 22 33 00 330 z tel. zagr.	pn.- pt. godz. 8.00-18.00	www.kis.gov.pl, więcej: https://porad- nikprzedsiębiorcy.pl/-kip-czyli-krajowa- -informacja-podatkowa, ePUAP:/KIS/ skrytkaesp	z porad może skorzystać każdy podatnik
Rzecznik Finansowy (Ubezpieczonych)	Prawa ubezpieczonych	Biuro Rzecznika Finansowego ul. Nowogrodzka 47A 00-695 Warszawa	Ubezpieczenia gospodarcze (22) 333 73 28, Ubezpieczenia Społeczne, OFE ZUS (22) 333 73 26 lub (22) 333 73 27 Ubezpiecze- nia bankowe i rynku kapitałowe- go (22) 333 73 25	pon.-pt. godz. 9.00-16.00	porady e-mail: porady@rf.gov.pl (czas oczekiwania na odpowiedz e-mailową ok.2 tygodni) https://rf.gov.pl/kontakt biuro@rf.gov.pl	osoby ubezpieczone i w sporze dotyczącym ubezpieczeń
INNE						
Rzecznik Praw Obywatelskich	Ochrona praw obywatelskich	Biuro RPO Al. Solidarności 77 00-090 Warszawa	800 676 676 Połączenia bezpłatne z tel. stacjonarnych i komórkowych	pon. godz. 10.00-18.00 wt. - pt. godz. 08.00-16.00	https://www.rpo.gov.pl biurorzecznika@brpo.gov.pl ePUAP: /RPO/SkrytkaESP	Może zgłosić się każdy, kto uważa, że jego prawa są naruszone

Informacje i usługi przyjazne obywatelom portal Ministerstwa Cyfryzacji

WWW.OBYWATEL.GOV.PL

NIEODPŁATNA POMOC PRAWNA, NIEODPŁATNE PORADNICTWO OBYWATELSKIE

Adwokaci Radcy prawni	pomoc prawna	ul. Dąbrowskiego 41	68 45 64 834	pon.-pt. 7.30-18.30		dla osób, które nie są w stanie ponieść kosz- tów płatnej porady
Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Obywatelskiej „Civis Sum” Al. Niepodległości 7a/2 65-048 Zielona Góra	pomoc prawna	ul. Dąbrowskiego 41	68 45 64 834	pon.-pt. 13.00-17.00		dla osób, które nie są w stanie ponieść kosz- tów płatnej porady
Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Obywatelskiej „Civis Sum” Al. Niepodległości 7a/2 65-048 Zielona Góra	poradnictwo obywatelskie	ul. Dąbrowskiego 41	68 45 64 834	pon.-pt. 8.00-17.30		dla osób, które nie są w stanie ponieść kosz- tów płatnej porady

BIZNES

Lumel świętuje właśnie swoje 70. urodziny

W jakiej kondycji jest 70-latek? - Powiedziałbym, że jest w swojej najlepszej formie, ale też, że najlepsze jeszcze przed nami - mówi Dinesh Musalekar, prezes zarządu Lumel S.A.

- Zadebiutowaliście na giełdzie w Mumbai?
Dinesh Musalekar: - Lumel jest częścią Grupy Rishabh. Nasze spółki Lumel S.A. i Lumel Alucast generują około 65 proc. przychodów grupy. Lumel jest na Giełdzie Papierów Wartościowych w Bombaju nie bezpośrednio, ale poprzez grupę Rishabh.

- Lumel ma dobre wyniki?
- Wypracowujemy około 63-64 proc. przychodów całej grupy. W 2013 r. mieliśmy 75 mln zł obrotu, a w zeszłym roku około 200 mln. Mamy fantastycznych pracowników. Wprowadzamy wiele innowacji w zakresie odlewania ciśnieniowego aluminium i elektroniki. W obu firmach mamy zespoły badawczo-rozwojowe.

- Jakie to innowacje?
- Jednym z wynalazków jest czujnik/przetwornik, który znajduje się na dachach autobusów, podczas jazdy zbiera informacje o poziomie zanieczyszczenia, temperaturze, dwutlenku węgla, wilgotności itp. Wysyła te informacje do chmury, następnie w aplikacji można zobaczyć, jak autobus porusza się po całym terenie. Realizujemy projekt we współpracy z Zieloną Górą i Cottbus.

- Kiedy przejmował pan firmę, niektórzy mieli obawy.
- 10 lat temu zapytałem pracowników: „Jaką zmianę chcielibyście zobaczyć w firmie?” Jeden odpowiedział: „Kiedy mówię na mieście, że pracuję dla Lumelu, chciałbym czuć się dumny i ludzie powinni powiedzieć: super, pracujesz dla Lumelu.” Zapytałem: „Nie czujesz tego teraz?” Pracownik przyznał: „Nie, teraz tego nie czuję”. To duże osiągnięcie firmy, że obecnie ludzie są dumni z pracy u nas.

Dinesh Musalekar,
prezes zarządu Lumel S.A.:
- W Zielonej Górze lubię lasy, rzekę Odre i ludzi. Mam tu dobrych przyjaciół. Bardzo podoba mi się mój adoptowany dom. Życie tutaj przez 10 lat nie byłoby możliwe, gdybym tego nie lubił.

FOT. BARTOSZ MIROŚLAWSKI

- Gratuluję awansu na dyrektora całej grupy.
- Dziękuję. To była dość łatwa decyzja dla prezesa grupy

py i właściciela, ponieważ zarządzam największą częścią firmy przez ostatnie 10 lat, właściwie powiększyliśmy

część grupy kapitałowej Lumelu.

- Najbliższe plany?
- W Lumel Alucast (branża odlewów ciśnieniowych) zbudujemy halę produkcyjną wielkości boiska piłkarskiego, aby zwiększyć możliwości dalszego rozwoju. Za dwa lata inwestycja będzie gotowa, być może obok zbudujemy obiekt sportowy na powietrzu.

- Jak układa się współpraca z miastem Zielona Góra?

- Relacje z miastem są bardzo dobre, wspiera mnie za równo prezydent Janusz Kubicki, jak i jego zastępca Dariusz Lesicki.

- Dlaczego pojawił się Bachusik Lumelus?
- Zakochałem się w pięknych rzeźbach. Zajmuję się sztuką i takie rzeczy mnie fascynują. Spółka Rishabh pochodzi z miasta Nashik, które jest winiarską stolicą Indii, a Zielona Góra winiarską stolicą Polski.

- Waszą dumą jest Lumel Arena?
- W rzeczy samej. Inwestując w nowy zakład produkujący elektronikę, postanowiliśmy przeznaczyć 30 proc. inwestycji na obiekt zapewniający równowagę między życiem zawodowym a prywatnym.

- Pracownicy chętnie korzystają?
- Mamy siłownię. Można zagrać w tenisa stołowego, badminton, bilard, gry stołowe, koszykówkę, piłkę ręczną, siatkówkę. Cięsz się, że wiele osób chętnie korzysta z obiektu, włącznie ze mną.

- Dziękuję.

Rafał Krzyżmiński

Lumelus stanął koło Palmiarni

Oj, szykuje się gorący spór: czy Bachusik odziany w skórzany fartuch nalewa do kieliszka rozpuszczone aluminium, czy robi wysokociśnieniowego grzańca?

Z okazji 70. urodzin Lumel ufundował Bachusika, który stanął na Winnym Wzgórzu. Lumelus wytapia aluminium. - Jest odlewnikiem. Ubrany w ciężki fartuch w rękach trzyma długą łychę odlewniczą - opowiada rzeźbiarz Artur Wochniak. - Oczywiście leje rozgrzane aluminium nie do formy, a do kielicha.

Cieплы metal leje Lumelus do kielicha, marzy mu się przy tym Lumella - dziewczyna - głosi napis na tabliczce przy Bachusiku

FOT. BARTOSZ MIROŚLAWSKI

MZK

Autobusy wracają na trasy

Zakończyły się prace drogowe na ul. Kupieckiej i Batorego - na odcinku od ul. Dworcowej do ul. Bohaterów Westerplatte. W związku z tym Miejski Zakład Komunikacji przywraca stałe przebiegi tras linii nr 12, 19, 20, 29 w tej części miasta tj. przez ulice: Bohate-

rów Westerplatte, Kupiecką i Batorego. Nie będzie już objazdu przez Dworcową. Autobusy znów będą zatrzymywać się na przystankach: ZUS i Batorego/Dworcowa. Zlikwidowane zostaną przystanki zastępcze: Dworcowa/Batorego i Dworcowa/Ułańska. Z kolei autobusy linii nr 12, 19, 20 i 29 będą kursowały według nowych rozkładów jazdy. (rk)

PREZYDENT MIASTA ZIELONA GÓRA

zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r. poz. 344 z późn.zm.)

INFORMUJE

że na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Zielona Góra przy ul. Podgórnej 22 (piętro III i VIII) i przy ul. Generała Jarosława Dąbrowskiego 41 (piętro II) zostały wywieszone wykazy nieruchomości zabudowanych i niezabudowanych oraz lokali stanowiących własność Gminy Zielona Góra o statusie miejskim oraz Skarbu Państwa, przeznaczonych do zbycia, do oddania w użytkowanie wieczyste, użytkowanie, użyczenie, najem lub dzierżawę w drodze przetargu oraz w drodze bezprzetargowej.

Dodatkowe informacje można uzyskać w Departamencie Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Zielona Góra lub pod nr. telefonów: (+48) 68 45 64 512, (+48) 68 45 64 302, (+48) 68 47 55 655 i (+48) 68 47 55 688

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

PREZYDENT MIASTA ZIELONA GÓRA

informuje

że na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Zielona Góra przy ul. Podgórnej 22 (piętro III), na miejskiej stronie internetowej: www.zielona-gora.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej: bip.zielonagora.pl, zostało podane do publicznej wiadomości **ogłoszenie o pierwszym przetargu ustnym ograniczonym do właścicieli nieruchomości przyległych**, na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej, stanowiącej **własność Miasta Zielona Góra**, położonej w Zielonej Górze w obrębie 0011 przy **ul. Borówkowej**.

Położenie nieruchomości	Numer działki	Powierzchnia działki	Numer księgi wieczystej	Cena wywoławcza do pierwszego przetargu (brutto, w tym 23% podatek VAT)	Wysokość wadium
ul. Borówkowa	337/14	51 m ²	ZG1E/00092871/3	25 000,00 zł	2 500,00 zł

Przetarg odbędzie się w dniu 12 grudnia 2023 r. o godz. 10.00 w siedzibie Urzędu Miasta Zielona Góra przy ul. Podgórnej 22, sala konferencyjna - pokój nr 810, piętro VIII

Dodatkowe informacje można uzyskać w Departamencie Rozwoju Miasta - w Biurze Obrotu Nieruchomościami Urzędu Miasta Zielona Góra przy ul. Podgórnej 22, pod nr telefonów: (+48) 68 45 64 512 i (+48) 68 45 64 703

PIŁKA NOŻNA

Szóstki zakończyły rundę jesienną

Zielonogórskie szóstki piłkarskie w ubiegły czwartek zakończyły rundę jesienną na otwartych boiskach. Teraz zespoły przeniosą się pod dach, będą rozgrywać tradycyjny Puchar Zimy.

Zielonogórska liga w przyszłym roku będzie obchodzić 40. rocznicę istnienia, aktualny sezon jest już 41. Jak już wspominaliśmy, była ona jedną z pierwszych w Polsce amatorskich lig piłkarskich na otwartych boiskach. Początek był skromny, potem długie lata funkcjonowały dwie ligi. Obecnie na pięciu poziomach rozgrywkowych oraz szóstym (lidze oldbojów 45 plus) występuje 60 zespołów, które wieczorami - od poniedziałku do piątku - rozgrywają swoje mecze na dwóch boiskach ze sztuczną nawierzchnią na stadionie przy ulicy Sulechowskiej.

Fragment meczu II ligi Devil Energy - Czelsi Oldv4you 1:2

FOT. ANDRZEJ FLÜGEL

Po spotkaniu piątki

Grają zespoły grupujące kolegów z klasy szkolnej, drużyny firmowe czy też ekipy z zielonogórskich dzielnic. Przekrój wiekowy jest też ogromny - od siedemnastolatków do oldbojów. Przez lata przewinęło się w lidze sze-

reg znanych zielonogórczan, grali artyści, muzycy, biznesmeni, dziennikarze. Dziś w wielu zespołach występuje wielu czynnych piłkarzy z naszego miasta i okolicy, a także znanych przed laty zawodników, mających za sobą wy-

stępy także w drugiej i pierwszej lidze. Czymś nowym było pojawienie się dwóch drużyn ukraińskich, które musiały zaczynać od piątej ligi, ale dziś już są w czwartej i mają wielką szansę awansu do trzeciej.

Mecze bywają bardzo zaćięte i emocjonujące, bywa, że toczone „na żyło”, ale po spotkaniu wszyscy przybijają sobie piątki i obiecują rewanż. Ligę prowadzi od początku Zielonogórskie Towarzystwo Pił-

ki Nożnej Pięcioosobowej z jego wieloletnim prezesem Waldemarem Puchalskim. Nad sprawnym przebiegiem rozgrywek czuwa członek zarządu i wieloletni skarbnik Andrzej Tutkowski.

Mistrzem jesieni w pierwszej lidze został Domlux przed Eko Polem i Ekowitryną.pl, w drugiej Barca. Fotel lidera trzeciej ligi zajmuje Lechia 90, czwartej - Jastrzębie, piątej - ZGK Zielona Góra, a wśród oldbojów - 45 Plus Pleyada 45 Plus.

Teraz Puchar Zimy

Rozgrywki na stadionie przy ulicy Sulechowskiej wrócą w marcu. Teraz przed nami tradycyjny halowy Puchar Zimy, który wystartuje już w niedzielę, 3 grudnia. Zagra 16 zespołów podzielonych na dwie grupy eliminacyjne. Finał zaplanowano na przełomie stycznia i lutego. Do tematu wrócimy.

(af)

FUTBOL AMERYKAŃSKI

Wataha w finale

Miners Wałbrzych będzie rywalem Watahy Zielona Góra w finale Polskiej Futbol Ligi „dziewiątek”. Mecz w kolejną sobotę, 18 listopada, o 13.00 na stadionie przy ul. Botanicznej.

Przepustkę do finału zielonogórczanie zdobyli w spektakularnym stylu, pokonując w półfinale, przed własną publicznością, Gorzów Grizzlies. Stawka wzmocniona kontekstem derbowym miała swój

ciężar gatunkowy, ale zielonogórczanie stanęli na wysokości zadania i wygrali 38:14. - Smakuje to bardzo dobrze. Nie mam o co mieć pretensji do zawodników. Zrobili fenomenalną robotę, nawet nie musiałem wyciągać z rękawa asa, którego miałem na Grizzlies - cieszył się po meczu Michał Róg, trener główny Watahy.

Zielonogórczanie dotrzymali przedsezonowego słowa i zagrają w finale. - Ma to dużą wymowę. Czekaliśmy, by po paru latach w końcu zobaczyć finał w Zielonej Górze. Udało nam się wszystko poskładać - przyznał Sebastian Domański, grający prezes klubu,

który dokładnie po pięciu latach zagra w finale PFL2. I ponownie będzie jego gospodarzem. W 2018 r. zielonogórczanie nieoczekiwanie przegrali jednak z Towers Opole.

W klubie przyznają, że tamta „trauma” wciąż jest odczuwalna, tym bardziej będą chcieli wygrać 18 listopada z Miners Wałbrzych. Przeciwnik w drugim półfinale okazał się lepszy od Bielawa OWLS, wygrywając na wyjeździe 40:20. Wataha z Miners grała swój pierwszy mecz w tym sezonie. 2 września w Zielonej Górze gospodarze wygrali 26:0. Liczą na powtórkę! (mk)

Mecz Watahy z Grizzlies to była twarda walka

FOT. MARCIN KRZYWICKI

Weekend kibica

KOSZYKÓWKI

• **sobota, 11 listopada:** 8. kolejka Orlen Basket Ligi, Enea Stelmet Zastal Zielona Góra - King Szczecin, 15.30, hala CRS; 9. kolejka II ligi, Q8Oils SKM Zastal Zielona Góra - WrapMania.eu KK Oleśnica, 16.00, hala przy ul. Amelii

PIŁKA NOŻNA

• **piątek, 10 listopada:** 13. kolejka Centralnej Ligi Juniorów U-15, Raków Częstochowa - Lechia Zielona Góra, 13.30

• **sobota, 11 listopada:** 16. kolejka III ligi, Lechia Zielona Góra - Pniówek Pawłowice, 13.00; 14. kolejka klasy okręgowej, Zorza Ochla - Unia Żary Kunice, 14.00; 13. kolejka A-klasy, Cuprum Cziradz - Drzonkowińska Racula, 12.00; Sokół Kalsk - TKKF Chynowianka-Francepol Zielona Góra, 14.00; Mazel Sparta Łężyca - Pogoń Wschowa, 14.00; MKS Nowe Miasteczko - Ikar Zawada, 14.00

• **niedziela, 12 listopada:** 16. kolejka IV ligi, Lechia II Zielona Góra - Syrena Zbąszynek, 11.00; 14. kolejka Centralnej Ligi Juniorów U-17, Lechia Zielona Góra - Odra Opole, 13.00

BIEGI

• **sobota, 11 listopada:** 5. Zielonogórski Bieg Niepodległości (11 km), 11.00, start i meta przy Centrum Przyrodniczym; Niepodległościowa Piątka (5 km), 14.30, start i meta biegu głównego ul. Ochla-Kożuchowska (mk)

MOIM ZDANIEM

Andrzej Flügel

Gra się, żeby wygrać...

musi wracać do USA; 3. kończy karierę. Zazwyczaj po kilku tygodniach okazuje się, że bliscy dali radę i zawodnik podpisuje kontrakt gdzieś indziej (tak było przed rokiem z koszykarzem Enei Zastalu BC), żona wyzdrowiała albo okazuje się, że przemysłał sprawę i jednak chce dalej grać w koszykówkę.

Wracając do trenera Winnickiego. Jest w baskecie od dawna, ale ostatnio sukcesów miał niewiele. Mam nadzieję, że działacze wrocławskiego klubu wiedzą, co robią. Jacka Winnickiego zapamiętałem, kiedy wygrywając z Turowem w Zielonej Górze różnicą 20 punktów, ostatecznie... przegrał. Podczas konferencji prasowej po meczu, wściekły, na każde pytanie odpowiadał jedną formułką: „Gratuluję gospodarzom zwycięstwa”, po czym poprosił prowadzącego, żeby już mu nie zadawano pytań. No dobra. Wracając do meczu. Pomijając zamieszanie w Śląsku, liczyłem, że nasz zespół pokaże coś więcej. Słabe to było i jakby nieco sprowadziło na ziemię tych, którzy twierdzili, że jesteśmy w stanie skutecznie rywalizować z lepszym kadrowo zespołem, nawet jeśli rywalowi nie idzie i jest sąsiadem w tabeli. Trzeba się skupić na meczach, w których możemy zwyciężyć. Co nie oznacza, że

przed najbliższym spotkaniem z mistrzem Polski, Kingiem Szczecin, trzeba wiesić białą flagę. Jeśli powalczymy, pokażemy fajny basket i nawet ulegniemy rywalowi - nie będę miał pretensji, choć gra się, żeby wygrać i tego jak zawsze życzyć zielonogórczym koszykarzom.

Powiało nieco optymizmem po wypowiedzi prezydenta Zielonej Góry o rozmowach w sprawie przyszłości klubu. Choć wszystko jest nadal osłonięte nimbem tajemniczości, fakt, że władze miasta i klub po kilku latach w ogóle rozmawiają - sam w sobie jest czymś pozytywnym, o co apelowali od dawna kibice. Oby te rozmowy przyniosły skutek. Byłoby fajnie, gdyby kibice (przecież kupując bilet, też w pewien sposób są sponsorem klubu) mogli dowiedzieć się, jakie są koncepcje postawienia koszykówki na nogi.

Piłeczka jeszcze gra, ale już niedługo będzie koniec rundy jesiennej. Jak to szybko idzie! Niedawno cieszyliśmy się, że zaczyna się sezon, a tu już za pasem koniec. Patrząc na kalendarz trzeciej ligi - jest wielka szansa, że Lechia zacznie przerwę zimową na wysokim miejscu, jakie obecnie zajmuje, czyli trzecie. Teraz gramy z Pniówkiem Pawłowice u siebie, potem w Częstochowie z dołującymi w tym sezonie rezerwami Rakowa, wreszcie w bezsensownie zarządzonym pierwszym meczu rundy wiosennej z MKS-em w Kluczborku. Liczymy na fajną końcówkę jesieni!

Pisałem przed tygodniem, że mecz w ekstraklasie koszykarzy Śląska Wrocław z Eneą Stelmetem Zastalem będzie wyjątkowy dla trenera Olivera Vidina. Życie napisało swój scenariusz i w niedzielę Śląsk poprowadził już nowy szkoleniowiec Jacek Winnicki.

Co najłatwiej zrobić, jak zespołowi nie idzie? Wywalić trenera. I tak się stało. Nie zamierzam specjalnie rozwodzić się nad tym faktem, bo to sprawa wrocławskiego klubu. Dodam jedynie i to wcale nie dlatego, że lubiłem serbskiego szkoleniowca - miał od początku pod górę. Raz - seria kontuzji, dwa - amerykański rozgrywający po kilku dniach pobytu we Wrocławiu oświadczył, że w wieku 29 lat... kończy karierę. Rozmawialiśmy ostatnio w gronie dziennikarzy o tym, że Amerykanie, którzy podpisują kontrakt i po przyjeździe do Polski coś im się nie spodoba, mają na podorędziu takie tłumaczenia: 1. umarł członek rodziny (wujek, ojczym albo ciocia) i on musi być przy bliskich; 2. zachorowała żona i on

ŻUŻEL

Enea Falubaz w ekstrakligowej odsłonie

Powroty i całkiem nowe twarze. Mieszanka doświadczenia i niestrudzonej ambicji z młodym spojrzeniem na żużel. W takim składzie Enea Falubaz Zielona Góra powalczy na ekstrakligowych torach w sezonie 2024.

Po sześciu latach wraca Jarosław Hampel. W Falubazie startował od 2013 r. Był to świetny ruch, który przełożył się na jego wyniki sportowe. W rozgrywkach ligowych Stelmet Falubaz świętował tytuł mistrza Polski, a sam zawodnik znów był najlepszy w lidze. W sezonie 2016 pomógł Falubazowi Zielona Góra wywalczyć brązowe medale DMP, a po 2017 r. zdecydował się na zmianę barw klubowych. - Cieszę się, że jestem ponownie w Zielonej Górze. Zamierzamy tu wspólnie z drużyną walczyć o jak najlepsze wyniki - mówi jeden z najbardziej doświadczonych i utytułowanych polskich żużlowców.

Z wypożyczenia do Rybnika wraca Jan Kvech, przed którym bardzo intensywny sezon, bo awansował też do cyklu Grand Prix. Kvech będzie startował jako U24 wspólnie z Michałem Curytkiem, który kończy wiek juniora, ale nie zmienia barw klubowych. - Zielona Góra

Oto Falubaz w wersji 2024!

FOT. DB TEAM/DARIUSZBICZYŃSKI.PL

stała się dla mnie ważnym miejscem, dlatego postanowiłem zostać i dalej rozwijać sportowe umiejętności w tym klubie - mówi 21-latek.

Po raz pierwszy od 2015 r. w jednym zespole będą się ścigać bracia Pawliccy. Do Przemysława dołączy Piotr. - To będzie ciekawe do-

świadczenie znów ścigać się z Przemkiem w jednej drużynie. Mam nadzieję, że kibice też będą mieli dzięki temu powody do radości - podkreśla Piotr.

Spore zmiany nastąpiły w formacji młodzieżowej. Najbardziej doświadczonym młodzieżowcem w Enei Fa-

lubazie będzie Krzysztof Sadowski. Pierwsze kółka na torze żużlowym kręcił m.in. na... prywatnym minitorze braci Pawlickich. To tam Krzysiek pobierał nauki od Piotra i Przemka. W szkółce Unii Leszno trenował natomiast pod okiem Romana Jankowskiego.

Kolejny młodzieżowiec to Oskar Hurysz, nazywany odkryciem sezonu 2023. W czerwcu został wypożyczony z Gorzowa do pierwszoligowego PSŻ-tu Poznań. Kibice z Zielonej Góry zapamiętali go z meczu Enei Falubazu w Poznaniu. Zdobył wtedy 7 punktów z bonusem, a w jednym wyścigu wygrał nawet z Rasmussem Jensenem. Natomiast 16-latek Mateusz Łopuski ma za sobą cenne doświadczenia na minitorze, gdzie został m.in. wicemistrzem Polski w 2019 r. To wychowanek Wybrzeża Gdańsk. Licencję żużlową w klasie 500cc zdał rok temu we Wrocławiu.

Podczas gdy drużyna zajmie się szlifowaniem formy, na stadionie będzie trwać przebudowa parku maszyn. Nowy, spełniający ekstrakligowe wymogi, w miejscu dotychczasowego sektora gości ma być gotowy przed pierwszymi treningami na torze.

(gd, mk)

LEKKOATLETYKA

Wychowawca mistrzów

Zmarł Grzegorz Kurkiewicz, niezapomniany trener tyczkarzy i dyskobolów.

Urodził się w Kobylinie koło Krotoszyna w 1937 r. Po ukończeniu Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Poznaniu trafił do Żar, gdzie w Technikum Ekonomicznym był nauczycielem WF i jednocześnie trenerem. To właśnie Grzegorz Kurkiewicz wypatrzył Tadeusza Ślusarskiego, który pod jego kierunkiem stawał pierwsze kroki jeszcze jako uczeń Technikum Samochodowego. Ślusarski zdobył tytuł mistrza olimpijskiego w Montrealu w 1976 r., srebro w Moskwie w 1980 r. i zawsze podkreślał, kto wyszlifował jego talent. Potem G. Kurkiewicz przeniósł się do Zielonej Góry, uczył w VII LO i trenował z wielkimi sukcesami kolejne rzesze zawodników. Miał trenerskiego „nosa” i potrafił odkrywać lekkoatletyczne perełki. Był honorowym obywatelem Zielonej Góry.

(af)

Przed zielonogórskimi koszykarzami trudne mecze

KOSZYKÓWKA

Teraz same tuzy

Mistrz Polski King Szczecin zamelduje się w Zielonej Górze w świąteczną sobotę, 11 listopada. Mecz Enei Stelmetu Zastalu ze starymi znajomymi rozpocznie się o 15.30 w hali CRS.

W minioną niedzielę zielonogórzanie przegrali ze Śląskiem we Wrocławiu 66:77. Wicemistrz Polski przed spotkaniem zmienił trenera. Olivera Vidina zastąpił Jacek Winnicki. Ekipę gospodarzy wzmocnił nowy rozgrywający, Kendale McCullum. Śląsk

popęniał sporo błędów, ale Zastal jeszcze więcej. I choć zdarzały się dobre momenty w grze zielonogórzan, o sprawieniu sensacji nie było mowy. - Pierwszy raz w sezonie graliśmy przeciwko tak fizycznemu zespołowi. To dla nas nauczka na przyszłość - mówił po meczu David Dedek, trener zielonogórzan.

Czy wnioski zostaną wyciągnięte już na sobotę? Mistrz Polski - King Szczecin, to najbardziej „zielonogórski zespół” z grona rywali Zastalu. Jest tam wychowanek naszego klubu Filip Matczak oraz Andy Mazurczak i Tony Meier, którzy występowali w Zastalu.

Wszystko spina Arkadiusz Miłoszewski, przez lata asystent trenerów w Zielonej Górze. King przegrał ostatnie dwa mecze w Orlen Basket Lidze u siebie, kolejno z Anwilem Włocławek i Polskim Cukrem Startem Lublin. W hali CRS grający również w Basketball Champions League rywale będą chcieli się odukc.

Po spotkaniu z Kingiem, Zastal w środę, 15 listopada, w hali CRS zmierzy się z Basketem Brno, w ramach rozgrywek ENBL (18.30), w kolejną sobotę, 18 listopada, podejmie niepokonany w polskiej lidze Anwil Włocławek (17.30). (mk)

BIEGI

11.11 na sportowo

105. rocznicę odzyskania niepodległości można celebrować na różne sposoby. Z tej okazji w Zielonej Górze odbędą się dwa biegi.

Pierwszy z nich świętuje mały jubileusz. Zielonogórski Bieg Niepodległości odbywa się już po raz piąty. Rozpocznie się o 11.00, uczestnicy pokonają 11 km, ze startem i metą przy Centrum Przyrodniczym. Do pokonania będzie pięć pętli, ulicami: gen. J. Dąbrowskiego, Herberta, Dworcowa, Ułańska, Bohaterów Westerplatte, Kupiecka i gen. J. Dąbrowskiego. Młodszą „siostrą” jest Niepodległościowa Piątka, która odbędzie się po raz drugi. Bieg główny na 5 km rozpocznie się o 14.30. Start i meta znajdują się przy ul. Ochla-Kożuchowska na wysokości skrzyżowania z Ochla-Szkolna/Zacisze. Trasa posiada atest PZLA. Godzinę wcześniej rozpoczyna się biegi dziecięce. Przewidziano cztery dystanse: 100 m (dzieci do lat 5), 200 m (6-9 lat), 400 m (10-12 lat), 800 m (13-15 lat).

(mk)

ROCK'N'ROLL AKROBATYCZNY

Bella tańczyła pięknie!

Sportowy Klub Taneczny Mega Dance znów ma okazję cieszyć się z medalu mistrzostw świata. Tym razem brązowego, po którym sięgnęła formacja Bella.

Mistrzostwa świata do lat 14 odbyły się w Krakowie, Bella wytańczyła najniższy stopień podium. Wyżej były tylko tancerki z Ukrainy i Węgier. - W obecnym składzie trenujemy od dwóch lat. Dziewczyny są w wieku 12-14 lat. Formacja tań-

czy w 12-osobowym zestawieniu. Jest też rezerwowa i dziewczyny się wymieniały w poszczególnych rundach - tłumaczy Anna Miadzielec, w przeszłości multimedalistka mistrzostw świata w parze z Jackiem Tarczyło, a dziś trenerka, która pęka z dumy. Stresu jest nawet więcej niż wtedy, gdy sama startowała. - Nerwy są większe, bo potem już nie ma wpływu na to, co się wydarzy na parkiecie - przyznaje. Formację Bella w przyszłym roku czekają starty w kategorii juniorskiej. W 2025 r. grupę będzie czekać zmiana i starty w starszej kategorii, gdzie tańczy 16 osób.

(mk)

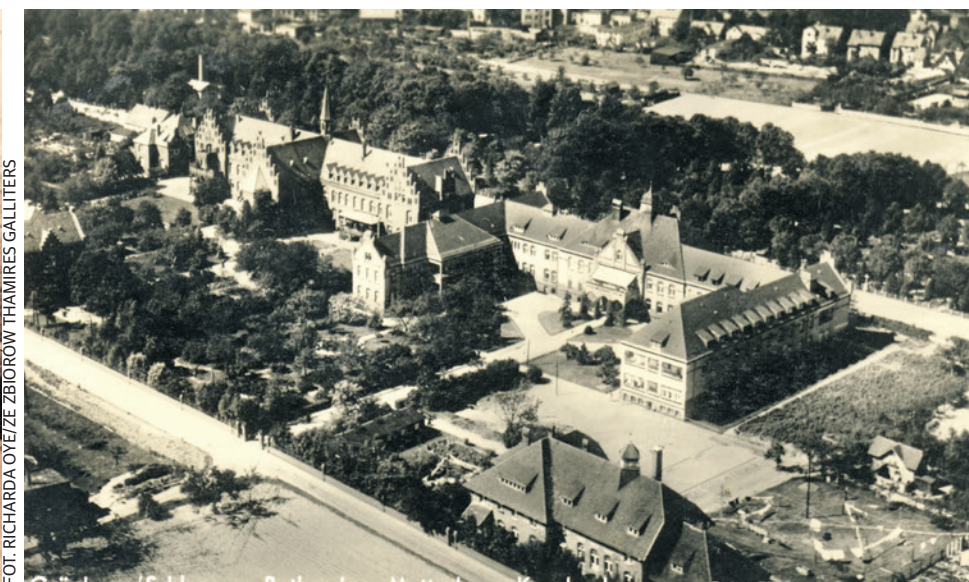

Brązowe medalistki. Od lewej: Nela Kowalewicz, Julia Brzeskot, Zuzanna Błonievska, Wiktorina Pawlik, asystent trenera Kamil Ludkiewicz, Oliwia Krajewska, Hanna Pawelec, trener Anna Miadzielec, Nadia Kozakiewicz, Pola Lubin, Oliwia Stachowiak, Justyna Kobylańska, Kaja Tokar. Na dole od lewej: Idalia Antosik, Dominika Szpak.

FOT. SKT MEGA DANCE ZIELONA GÓRA

Widok cmentarza z kwaterami bez drzew - prawdopodobnie okres I wojny światowej

Lata 30. XX wieku. Widok szpitala przy ul. Wazów z lotu ptaka. Cmentarz po drugiej stronie ulicy jest zadrzewiony.

ZE ZBIORÓW GRZEGORZA BISZCZANIKA

SPACEROWNIK ZIELONOGÓRSKI ODC. 529 (1.119)

Karawan jedzie przez zielonogórski cmentarz

Tak się przyzwyczaiłem, że cmentarz Zielonego Krzyża, czyli dzisiejszy park Tysiąclecia, jest zadrzewiony, że aż nie mogłem uwierzyć, by mogło być inaczej. Mogło być! I nie dałem rady się powstrzymać, żeby nie pokazać żalobnego konduktu.

- Czyżniewski! Widzę, że nie możesz wyjść z zaduszkowego nastroju. Kolejny tydzień piszesz o cmentarzu i pogrzebach. Cały pokój zasililiś nekrologami i wypisami zmarłych - moja żona była w świetnym nastroju, bo właśnie pokazałem jej filmik (dostałem go od czołowego zielonogórskiego historyka), jak pani wali pana patelnię. Oczywiście przez przypadek. - Zdjęcie z karawanem przed kaplicą cmentarną jest niesamowite. To pogrzeb polski czy niemiecki?

Elegancki karawan

Zdobiony karawan, o dziwo bez dachu, zatrzymał się przed kaplicą. Z tyłu rodzina, z przodu konie przykryte czarną tkaniną. Nie ma kapłana. Nie wiemy, który to rok. - To pogrzeb polski czy niemiecki? - powtarzam pytanie mojej żony.

- Nie wiem - odpowiada Bartłomiej Gruska z Fundacji Tłocznia. - Niedawno otrzymałem skan od znajomej. Ona kiedyś dostała pocztówkę od kogoś innego. Nie sposób dojść, kto był pierwotnie właścicielem zdjęcia. Jest dobrej jakości i wydano je jako pocztówkę. Na rewersie jest miejsce na adres i korespondencję. Polacy raczej takich rzeczy nie robili. Może to być niemiecki pogrzeb, np. z okresu wojny.

Polski pogrzeb widzimy za to na zdjęciu z początku lat 50. XX wieku. Kondukt prowadzi ksiądz katolicki. Miejsce to samo. - To pogrzeb mojego brata Andrzeja. Mnie wtedy nie było jeszcze na świecie - informuje Leszek Michalski.

Kondukt żałobny przed kaplicą cmentarną. Nieznana data powstania zdjęcia.

ZE ZBIORÓW BARTŁOJEM GRUSZKI

Początek lat 50. XX wieku - pogrzeb Andrzeja Michalskiego

Lata 60. XX wieku - opuszczony budynek krematorium

Neoklasycystyczny budynek kaplicy to zarazem krematorium, które zostało otwarte w styczniu 1924 r. Prochy oznaczano specjalnymi ceramicznymi krążkami z numerem pochówku i napisem „Krematorium Grünberg Schles.” Wyznaczono również na cmentarzu specjalną kwaterę przeznaczoną na grzebanie prochów.

Pusty plac

Zaskakuje również zdjęcie wykonane przez znanego przedwojennego fotografa Richarda Oye. Na pierwszym planie widzimy tarasowo przygotowany teren cmentarny. U góry są już pierwsze nagrobki. Pozostałe kwatery są jeszcze puste. W tle widzimy budynki dzisiejszego szpitala uniwersyteckiego przy ul. Wazów. Ten największy to powstał w 1904 r. dom macierzysty Ewangelickiego Stowarzyszenia Sióstr Bethesda. Cztery lata później postawiono budynek szpitalny. Jego fragment widzimy na zdjęciu w lewym rogu. Oye musiał zrobić zdjęcie po 1908 r. Prawdopodobnie w okresie I wojny światowej. Wtedy postanowiono utworzyć Cmentarz Pamięci. 14 grudnia 1914 r. pochowano tam pierwszych poległych uczestników wojny. W sumie pogrzebano w tym miejscu 127 ofiar. Być może teren widoczny na pocztówce został zagospodarowany przy tej okazji.

Tomasz Czyżniewski

Codziennie nowe opowieści i zdjęcia:

→ [Fb.com/czyniewski.tomasz](https://fb.com/czyniewski.tomasz)